

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
13 червня 2016 року,
протокол № 14

Ректор університету

(назва посади)

О.М. Омельчук

(підпис)

(ініціали, прізвище)

М.П.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право

м. Хмельницький
2016

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.....	3
2. Загальна характеристика програми.....	3
2.1. Ціль програми	3
2.2. Напрямок програми	4
2.3. Продовження навчання та працевлаштування	4
2.4. Програмні компетентності	5
2.4.1 Знання з предметної сфери	5
2.4.2. Когнітивні уміння та навички з предметної сфери	6
2.4.3. Практичні навички з предметної сфери	6
2.4.4. Загальні уміння та навички	7
2.5. Програмні результати навчання	8
3. Структура програми.....	9
3.1. Загальна характеристика.....	9
3.2. Структура навчальних компонентів.....	9
3.2.1. Перший рік навчання.....	9
3.2.2. Другий рік навчання.....	9
3.2.3. Третій рік навчання.....	9
3.2.4. Четвертий рік навчання.....	9
3.3. Можливості формування індивідуального навчального плану	10
4. Оцінки, оцінювання та атестація.....	10
5. Керівник програми.....	10
6. Дочірні категорії	10
6.1. Відомості про навчальний план	10
6.2. Описи навчальних дисциплін	12
7. Набрання чинності та дія програми	108

1. Загальна інформація

Ця освітньо-наукова програма розроблена відповідно до п. 17, 19 ч. 1 ст. 1, ч. 2, 6 ст. 5, ч. 3-4 ст. 10 Закону України «Про вищу освіту», п.п. 25-26 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» і передбачає підготовку фахівців за третім освітнім рівнем вищої освіти доктора філософії із спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право.

2. Загальна характеристика програми

Акронім програми:	PhD – С
Назва програми:	Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії із спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право
Акредитація програми:	Програма акредитована _____ _____ _____
Обсяг програми:	240 кредитів ЄКТС, у тому числі освітня складова – 60 кредитів ЄКТС
Мова викладання:	Українська
Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Вимоги до зарахування:	На загальних умовах вступу за конкурсом на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за результатами вступних випробувань.
Форма навчання	З відривом від виробництва / Без відриву від виробництва
Нормативний термін навчання	Чотири роки
2.1.	Ціль програми
	Програма спрямована на здобуття аспірантами теоретичних знань, умінь, навичок, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2.2.	Напрямок програми	
1	Спеціальність	081 Право галузі знань 08 Право
2	Орієнтація програми	Навчання за програмою зорієнтоване на набуття компетентностей щодо проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, розв'язання важливої наукової проблеми.
3	Особливості програми	Програма передбачає проходження педагогічної практики та підготовку і захист дисертаційного дослідження.
2.3.	Продовження навчання та працевлаштування	
1	Продовження навчання	Доктор філософії із спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право може продовжити навчання за освітньо-науковою програмою підготовки доктора наук.
2	Працевлаштування	<p>Особи, які отримали освітній науковий ступінь доктора філософії зі спеціальності 081 Право, мають право, насамперед, здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах, де є потреба у фахівцях за цією спеціальністю.</p> <p>Крім того вони можуть здійснювати практичну діяльність у сфері права як на основі самозайнятості, так і на усіх посадах за професійними видами робіт, передбаченими кодом 69.10. – Діяльність у сфері права та іншими кодами згідно з Національним класифікатором України: Класифікація видів економічної діяльності, затвердженим наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 р. № 457 (з наступними змінами):</p> <ul style="list-style-type: none"> 69.10 – діяльність у сфері права; 72.20 – дослідження й експериментальні розробки в галузі суспільних і гуманітарних наук; 70.22 – консультування з питань комерційної діяльності й керування; 80.30 – проведення розслідувань; 84.11 – державне управління загального характеру; 84.23 – діяльність у сфері юстиції та

		<p>правосуддя; 84.24 – діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки; 85.42 – вища освіта; 85.60 – допоміжна діяльність у сфері освіти.</p>
2.4.	Програмні компетентності	
2.4.1.	Знання з предметної сфери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ціннісних засад права та юриспруденції; ▪ засадничих принципів професійної етики юриста у тому числі міжнародних принципів розроблених Міжнародною асоціацією юристів (<i>International Bar Association, IBA</i>); ▪ галузевих принципів права та практики їх застосування; ▪ основних інструментів захисту прав людини; ▪ правових понять та категорій, термінологічної бази різних галузей права, договірної і переддоговірної техніки і методики; ▪ наукових методів правових досліджень у сфері кримінальної та цивільної юстиції; ▪ системи публічного та приватного права та законодавства, механізмів правового регулювання; ▪ механізмів та інструментів ефективного вирішення основних проблемних питань у сфері кримінального та цивільного судочинства; ▪ місця української національної системи права в регіональному (у т.ч. європейському) та міжнародному вимірі; ▪ базових принципів взаємодії національних систем права та правових систем загалом, принципів міжнародного співробітництва та механізмів забезпечення і захисту прав і свобод його учасників; ▪ фахових інформаційних ресурсів пошуку національних та міжнародних джерел права та наукових видань; ▪ основних технічних, інформаційних, організаційних рішень, необхідних для

		<p>забезпечення фахової юридичної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ форм та напрямів практичної діяльності юриста як в межах консультативної діяльності, так і у сфері професійної адвокатської чи прокурорської діяльності, чи роботи юриста в інших державних (комунальних) підприємствах, установах організаціях, пов'язаних із застосуванням правових знань.
2.4.2.	Когнітивні уміння та навички з предметної сфери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ уміння продемонструвати знання та розуміння основних фактів, джерел, принципів, доктрин, теорій, пов'язаних із застосуванням національного та міжнародного права. ▪ уміння застосувати юридичні знання та методологію для виконання комплексних практичних професійних завдань за спеціальністю; ▪ здатність синтезувати, оцінювати та інтерпретувати результати вивчення інших тем, дисциплін, наук та їх підходи при аналізі і вирішенні конкретної юридичної ситуації та з її правовою кваліфікацією; ▪ уміння використовувати в науково-пошуковій та практичній діяльності професійні юридичні комп'ютерні програмні продукти й електронні ресурси; ▪ уміння критично оцінювати пропонувані рішення, факти та докази, які стосуються конкретної юридичної ситуації; ▪ здатність здійснювати на доктринальному та прикладному рівнях супровід юридичної проблематики з урахуванням інших аспектів суспільного життя: політичного, соціально-економічного, культурно-освітнього, психологічного; ▪ навички письмової та усної презентації наукового та практично-орієнтованого фахового матеріалу і аргументів для добре підготовленої аудиторії.
2.4.3.	Практичні навички з предметної сфери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ здатність оцінювати та тлумачити чинне законодавство, судову практику при провадженні професійної юридичної діяльності у галузі кримінальної чи цивільної юстиції та

		<p>правозахисної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ навички ефективної роботи з джерелами національного та міжнародного права з урахуванням їх юридичної сили, дії у часі, просторі та за колом осіб; ▪ навички ефективного вирішення конкуренції норм національного законодавства; ▪ навички роботи зі значними масивами спеціалізованої інформації нормативного та доктринального характеру; ▪ уміння формування власної цілісної, логічної й обґрунтованої позиції на основі максимально повного опрацювання джерельної бази та навички її відстоювання і захисту перед добре підготовленою аудиторією; ▪ уміння приймати процесуальні рішення, формувати правову позицію по справі та відображати її у тексті різних правових документів, у тому числі з процесуальних питань.
<p>2.4.4.</p>	<p>Загальні уміння та навички</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ здатність формувати власні оцінки та позиції щодо різноманітних правовідносин, інших явищ і подій та демонструвати власну професійну позицію; ▪ володіння практичними навичками щодо ефективного збору, обробки, перевірки інформації, її належного джерельного оформлення – під час підготовки наукових та кваліфікаційних робіт, офіційних документів чи юридичних висновків; ▪ навички самонавчання, вдосконалення та продовження професійного розвитку; ▪ уміння адаптуватись до нових обставин, критичного мислення та прийняття швидких і ефективних рішень; ▪ навички спілкування, що включає усне та письмове мовлення, належне вживання української мови та вільне володіння іноземними мовами, належне використання юридичної термінології відповідно до традицій офіційно-ділового стилю української мови (або мови спілкування);

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ навички щодо організації фахової діяльності, планування та управління часом, правильної і чіткої постановки завдань та пріоритетів; ▪ навички дотримання принципів професійної та загальної етики; ▪ уміння організовувати робочий та навчальний процес, планувати розпорядок роботи, правильно й чітко ставити завдання та пріоритети власної діяльності та діяльності інших людей; ▪ практичні навички щодо оперативного та якісного збору, перевірки інформації, її належного оформлення, в тому числі під час підготовки наукових робіт чи офіційних документів; ▪ уміння використовувати сучасні інформаційні технології, засоби комунікацій і зв'язку; ▪ ораторські здібності й уміння висловлювати думки та обстоювати власну позицію; ▪ здатність до критичної самооцінки, вміння робити правильні висновки щодо власного рівня кваліфікації й вмотивованість до його постійного підвищення; ▪ навички налагодження ефективної комунікації, в тому числі у формі усного та письмового спілкування, використання професійної термінології відповідно до вимог офіційно-ділового стилю
2.5.	Програмні результати навчання	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ здатність продемонструвати знання та глибоке розуміння фактів, джерел, принципів, доктрин, теорій, механізмів, пов'язаних із явищами та процесом юридичної правозастосовчої діяльності в судових провадженнях, при виконанні судових рішень, проведенні судових експертиз тощо. Рівень знань повинен бути глибоким та достатнім для оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. 	

3. Структура програми

3.1. Загальна характеристика

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії із спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право охоплює вивчення низки обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, які покликані забезпечити формування загальних та спеціальних наукових навичок аспірантів, які спрямовані на досягнення програмних результатів навчання. Загальний обсяг обов'язкових навчальних дисциплін складає 29 кредитів ЄКТС, 3 кредити ЄКТС спрямовані на проходження педагогічної практики, 28 кредитів ЄКТС – варіативну частину підготовки, 180 кредитів ЄКТС – на написання дисертаційного дослідження.

3.2. Структура навчальних компонентів

3.2.1. Перший рік підготовки

Протягом першого року підготовки аспіранти вивчають дисципліни циклу загальної підготовки, спрямовані на здобуття загальнонаукових (філософських) та мовних компетентностей, набуття універсальних навичок дослідника, а також дисципліни професійної підготовки, що дають можливість здобути глибинні знання зі спеціальності. Крім того, аспіранти здійснюють підготовку наукових публікацій (монографій, наукових статей, тез доповідей), в яких апробовуються результати дисертаційного дослідження.

3.2.2. Другий рік підготовки

На другому році підготовки аспіранти продовжують вивчати дисципліни спеціалізованої професійної підготовки та проходять педагогічну практику, а також їм пропонуються навчальні дисципліни, спрямовані на формування педагогічних, психологічних, інформаційно-комунікативних та інших навичок дослідника. Окрім підготовки наукових публікацій, аспіранти беруть участь у наукових конференціях, семінарах, симпозиумах, круглих столах, про що звітують щорічно на засіданні кафедри.

3.2.3. Третій рік підготовки

Третій рік підготовки спрямований на інтенсивну підготовку аспірантами дисертаційного дослідження.

3.2.4. Четвертий рік підготовки

Четвертий рік підготовки передбачає завершення дослідження та підготовку до захисту дисертації.

3.3. Можливості формування індивідуального навчального плану

У ході підготовки аспірант повинен продемонструвати здатність бути відповідальним за формування особистого академічного розвитку з урахуванням вибіркових навчальних дисциплін, визначати власні навчальні потреби та персональну структуру навчальної діяльності.

У зв'язку з цим освітня програма дозволяє визначати обсяг та зміст професійної та практичної підготовки з метою формування особистісно орієнтованого індивідуального навчального плану. Загальний обсяг вибіркових навчальних дисциплін складає 28 кредитів ЄКТС, що становить 46,7 % від загального обсягу кредитів, що передбачені освітньою складовою освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

4. Оцінки, оцінювання та атестація

Оцінювання знань аспірантів за цією програмою здійснюється на основі Положення про кредитно-трансферну систему організації навчального процесу у Хмельницькому університеті управління та права, затверджене наказом університету від 22.06.2010 р. № 485/10 (зі змінами, затвердженими наказами університету від 01.03.2011 р. № 177/11 та від 30.10.2012 р. № 725/12) з урахуванням особливостей, визначених робочими програмами навчальних дисциплін. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

5. Керівник програми

Омельчук Олег Миколайович, доктор юридичних наук, професор.

6. Дочірні категорії.

6.1. Відомості про навчальний план

Відповідно до цієї програми розроблено навчальний план. Зміст підготовки докторів філософії за дисциплінами визначено у Таблиці 1.

Таблиця 1.

Шифр	Назва навчальної дисципліни	Обсяг (кредити ЄКТС)
Теоретична підготовка		
Обов'язкові навчальні дисципліни		
ЗПО 1.	Філософія	6
ЗПО 2.	Іноземна мова	8

ЗПО 3.	Інформаційні технології в наукових дослідженнях	4
ЗПО 4.	Організаційні та правові засади підготовки і захисту дисертації	4
ППО 1.	Методологія та організація наукових досліджень	4
ППО 2.	Культура мовлення науковця	3
	Всього з обов'язкових навчальних дисциплін	29
Вибіркові навчальні дисципліни		
ППВ 1.1.	Освітньо-наукові технології у вищій школі	4
ППВ 1.2.	Психологія та педагогіка в освітньо-науковій діяльності	4
ППВ 2.1.1.	Теоретичні засади правового регулювання цивільних відносин	8
ППВ 2.1.2.	Доктрина цивільного процесу	7
ППВ 2.1.3.	Проблеми здійснення і захисту сімейних прав та інтересів	5
ППВ 2.1.4.	Теоретичні засади колізійного регулювання міжнародних приватно-правових відносин	4
ППВ 2.2.1.	Проблеми кримінального права	6
ППВ 2.2.2.	Теорія та практика кримінального судочинства	5
ППВ 2.2.3.	Проблеми криміналістики та судово-експертної діяльності	5
ППВ 2.2.4.	Проблеми кримінально-виконавчого права	4
ППВ 2.2.5.	Проблеми кримінології	4
ППВ 2.3.1.	Філософія права	8
ППВ 2.3.2.	Філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності	9
ППВ 2.3.3.	Філософія науки	7
	Всього з вибірових навчальних дисциплін	28
Практична підготовка		
П 1.	Педагогічна практика	3
	Підготовка дисертаційного дослідження	180
	Всього	240

Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової – 60 кредитів ЄКТС, з них

- перша складова (здобуття глибинних знань із спеціальності) становить 27 кредитів;
- друга складова (здобуття загальнонаукової компетентності) становить 6 кредитів;

- третя складова (оволодіння універсальними навичками дослідника) становить 19 кредитів;
- четверта складова (здобуття мовних компетентностей) становить 8 кредитів.

Перелік дисциплін вільного вибору аспіранта становить 28 кредитів (46,7 %).

6.2. Описи навчальних дисциплін

ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

1. Назва дисципліни: Філософія
2. Код дисципліни: ЗПО 1.
3. Тип дисципліни: обов'язкова.
4. Рік навчання: 1-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – б), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 30 (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 20), самостійна робота – 150 год.; без відриву від виробництва – 20 (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 12), самостійна робота – 160 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладач: Виговський Леонід Антонович., завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук, доктор філософських наук, професор.
8. Результати навчання:
аспірант повинен:
знати:
  - основні філософські категорії та загальнонаукові методи;
  - структуру філософського знання;
  - мати базові уявлення про основи філософії, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;
  - основні течії та напрями в історії філософії;
  - закономірності розвитку історії, економіки й права;розуміти:
  - сутність основних філософських понять;
  - причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства;
  - міжнародні та державні правові акти з проблем ставлення до релігії, релігійних переконань та віруючих і невіруючих.бути спроможним:
  - практично використовувати основні філософські поняття, змістовно аналізувати основні напрями та течії філософії;

- розкривати соціально-історичну сутність явищ та процесів людського буття;
- застосовувати набуті знання у професійній і соціальній діяльності;
- самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

ЧАСТИНА 1. ФІЛОСОФІЯ. СВІТОГЛЯД. ПІЗНАННЯ

1. Філософія, її гуманістичний смисл та призначення
2. Антична філософія
3. Філософська думка Середньовіччя та Відродження
4. Філософія Нового часу
5. Німецька класична філософія
6. Сучасна світова філософія
7. Філософська думка в Україні
8. Філософський зміст проблеми буття світу
9. Філософські проблеми свідомості
10. Основні проблеми і характерні риси сучасної гносеології
11. Діалектика та її альтернативи

ЧАСТИНА 2. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

1. Суспільство і природа. Філософський аналіз суспільства.
2. Парадигми осягнення історії
3. Рушійні сили та суб'єкти суспільного розвитку
4. Філософський аналіз особистості
5. Матеріальні основи розвитку суспільства
6. Духовне життя суспільства
7. Методологія і логіка соціального пізнання. Проблеми людства: прогнозування і перспективи розвитку суспільства

11. Рекомендована література:

1. Борисенко Є.О. Соціально-філософська парадигма власності як мотиваційної основи життєдіяльності особистості у пострадянському суспільстві: автореф. дис.. канд. філософ. наук: 09.00.03 / Є.О.Борисенко — Х.: Харк. військ. ун-т., 2004. — 19 с.
2. Енгельс Ф. Діалектика природи // Маркс К., Енгельс Ф. - Твори. - т.20. - С.128-136.
3. Замошкин Ю.А. Частная жизнь, частный интерес, частная собственность / Ю.А. Замошкин // Вопр. философии. — 1999.— № 2. — С. 3.
4. Касьян В.І. Філософія: навч. посіб. / В.І. Касьян. - К.: Знання, 2004. - 400 с.

5. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: Мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с.
6. Нерсесянц В.С. Право и закон / В.С. Нерсесянц. – М., 1983. – С. 248-249.
7. Осипов Ю. М. Достояние / Ю. М. Осипов // Философия хозяйства. — 2003. — №1(25).— С. 240.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. / В.Л.Петрушенко - 3-тє вид., перероб. і допов. - Л.: Новий Світ - 2000, 2005. - 506 с.
9. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: навч. посіб. / Є.А. Подольська - вид. 2-ге, перероб. та допов. - К.: Центр навч. л-ри; Інкос, 2006. - 621 с
10. Ракитов А.И. Философская азбука бизнеса / Ракитов А.И. // Вопр. философии. — 1991. — №2. — С. 30.
11. Скотний П.В. Власність як соціально-економічний феномен: філософський аспект / П.В.Скотний // Вісник національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Філософія. Психологія. Педагогіка — 2009. — Ч. 1, № 3. — С. 60-63.
12. Філософія політики: Короткий енциклопедичний словник / [Ред. колегія: Л.В. Губерський, В.П. Андрущенко, М.І. Бойченко та ін.]. – К., 2002. – С. 146, 169, 180.
13. Філософія: навч. посіб. / за ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 2001. - 457 с
14. Філософія: Навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.Б. Андрущенко та ін; [За ред. І.Ф. Надольного].– К.: Вікар, 2005. – 455 с.
15. Філософія: Підручник / [За заг. ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя, В.К.Рибачка]. – Х.: Консул, 2001. – С. 132.
16. Філософська думка в Україні: Бібліогр. сл. / В.С. Горський, М.Л.Ткачук, В.М. Нічик та ін. - К.: Пульсари, 2002. - 244 с
17. Філософський енциклопедичний словник / Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України. - К.: Генеза, 2002. - 502 с.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ІНОЗЕМНА МОВА

1. Назва дисципліни: Іноземна мова
2. Код дисципліни: ЗПО 2.
3. Тип дисципліни: обов'язкова.
4. Рік навчання: 1-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 240 (кредитів ЄКТС –

8), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 40 (семінарські (практичні) заняття – 40), самостійна робота – 200 год.; без відриву від виробництва – 26 (семінарські (практичні) заняття – 26), самостійна робота – 214 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладач: Нагорна Ольга Олександрівна, завідувач кафедри мовознавства, кандидат філологічних наук, доцент.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

- граматичні та лексичні особливості іноземної мови;
- основні норми побутового та ділового іноземного мовлення;

розуміти

– читати, перекладати та реферувати іншомовну спеціальну літературу;

бути спроможним

- правильно вимовляти активний словник за фахом;
- готувати доповіді та презентації з питань професійних інтересів іноземною мовою (усно та письмово);
- спілкуватися в усній та письмовій формах у межах пропонованої тематики, а також відповідати на питання, пов'язані з цією тематикою.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

1. Мета і завдання курсу. Іспитові вимоги.

2. Лексико-стилістичні особливості науково-технічної літератури.

Термінотворення.

3. Типи анотацій і рефератів. Речення. Загальні відомості.

4. Особливості користування словниками і довідковою літературою.

5. Головні члени речення. Підмет. Присудок. Простий дієслівний присудок. Складений дієслівний присудок. Іменний складений присудок. Узгодження підмета і присудка в англійській мові. Другорядні члени речення. Додаток (прямий, непрямий, прийменниковий). Означення. Обставини.

6. Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

7. Спосіб (дійсний, наказовий).

8. Система часів.

9. Активний і пасивний стан.

10. Особливості використання та перекладу пасивного стану.

11. Узгодження часів.

12. Безособові форми дієслова. Інфінітив, функції та способи перекладу.

13. Герундій, функції та способи перекладу.

14. Модальні дієслова та їх еквіваленти.

15. Умовний спосіб.

16. Емфатичні конструкції.

17. Іменник. Утворення множини. Відмінки іменників. Присвійний відмінок.

18. Артикль. Основні функції означеного і неозначеного артикля.

Вживання означеного артикля.

19. Відсутність артикля перед обчислюваними іменниками.

20. Вживання артикля з абстрактними іменниками, з власними іменниками.

21. Займенник (загальні відомості). Особові займенники. Присвійні займенники.

22. Прикметник. Ступені порівняння.

23. Прислівник. Ступені порівняння.

24. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дробові. Читання формул, хронологічних дат, позначення часу.

25. Прийменник. Загальні відомості.

26. Граматичні особливості перекладу.

27. Синтаксичні особливості перекладу.

28. Лексичні особливості перекладу.

29. Жанрові особливості перекладу.

30. Префікси прикметників і дієслів.

31. Словотворення.

32. Підсумковий тест.

11. Рекомендована література:

1. Clarke Simon. In Company. Pre-intermediate: Student's Book. / Simon Clarke. – Oxford: Macmillan, – 2007. – 143 с.

2. Murphy R. Essential Grammar in Use / R. Murphy. – Cambridge University Press, 2007. – 319 с.

3. Бориско Н. Ф. Бізнес-курс німецької мови / Н. Ф. Бориско. – К.: “Логос”, 2004. – 352 с.

4. Бориско Н. Ф. Україна: читаємо, говоримо, дискутуємо. Ukraine: Wir lesen, sprechen und diskutieren: навчальний посібник з німецької мови / Н. Ф. Бориско. – К.: ТОВ “ВП Логос”, 2004. – 256 с.

5. Верба Г.В. Довідник з граматики англійської мови / Г.В. Верба. – К.: Освіта, 1995. – 317с.

6. Вікторівський В. Г. Енциклопедія німецьких тем. – 2-ге вид., випр. та доп. / В. Г. Вікторівський. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 432 с.

7. Мисик Л., Арцишевська А. Англійська мова: комунікативний аспект / Л. Мисик, А. Арцишевська, Л. Кузнецова. – Л.: “Світ”, 2007. – 430 с.

8. Нагорна О.О. Іноземна мова I (Англійська мова): навчально-методичні матеріали / [уклад. О.О. Нагорна]. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2011. – 22 с.

9. Нарустранг Е. В. Übungen zur deutschen Grammatik = Упражнения по грамматике немецкого языка: учебное пособие / Е. В. Нарустранг. – СПб.: Антология, 2009. – 272 с.

10. Тагиль И. П. Грамматика немецкого языка в упражнениях / И. П. Тагиль. – СПб.: КАРО, 2003. – 392 с.

11. Тарасова М. Ukraine in a Nutshell. / М. Тарасова. – London: Longman, 2004. – 18 с.

12. Чоботар О. В., Серебрякова Н. О. Грамматика сучасної німецької мови. / О. В. Чоботар, Н. О. Серебрякова. – Донецьк: ТОВ ВКФ “БАО”, 2007. – 432 с.

13. Шпак В. К. Англійська мова для економістів і бізнесменів. / В. К. Шпак. – М.: Вища школа, 2006. – 223 с.

12.Форми та методи навчання: семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13.Мова навчання: англійська, німецька.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

1. Назва дисципліни: Інформаційні технології в наукових дослідженнях

2. Код дисципліни: ЗПО 3.

3. Тип дисципліни: обов'язкова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (семінарські (практичні) заняття – 20), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (семінарські (практичні) заняття – 14), самостійна робота – 106 год.

6. Форма контролю: залік.

7. Викладач: Федорчук Ольга Степанівна, доцент кафедри математики, статистики та інформаційних технологій, кандидат педагогічних наук, доцент.

8. Результати навчання:

Аспірант повинен

знати:

- особливості впливу ІКТ на науково-технічний прогрес;
- особливості моделювання різноманітних процесів;
- основні служби мережі Інтернет;
- особливості підготовки даних для здійснення статистичних

обчислень;

- вимоги до електронних документів, які подаються до ВАК України;
- методи злиття документів у текстовому процесорі;
- особливості виступу з мультимедійною підтримкою

розуміти:

- шляхи використання ікт у наукових дослідженнях;
- принципи організації та роботи науково-освітніх мереж;
- принципи роботи основних служб мережі Інтернет
- можливості використання стилів в текстових редакторах;
- можливості використання макросів в текстових редакторах;
- принципи створення мультимедійних інтерактивних презентацій;

бути спроможним:

- створювати та описувати моделі процесів у різних формах;
- використовувати служби Інтернет для комунікації;
- використовувати служби Інтернет для публікації інформації;
- здійснювати пошук наукової інформації за темою власного наукового дослідження;
  - працювати з бібліотечними та науковими ресурсами в мережі Інтернет;
  - використовувати статистичні калькулятори для проведення обчислень;
  - оформлювати дисертацію за допомогою засобів текстового редактора;
    - готувати електронні документи для подання у ВАК України;
    - здійснювати додрукову підготовку автореферату дисертації;
    - користуватися засобами автоматизації текстового процесора для створення списків розсилки та оформлення бланків та конвертів для листування;
    - використовувати мультимедійну підтримку виступів та промов;
    - виступати з мультимедійною підтримкою.

9. Зміст дисципліни:

1. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
2. Використання послуг та ресурсів мережі Інтернет у наукових дослідженнях.

3. Статистична обробка результатів педагогічного експерименту засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
  4. Інтерпретація та унаочнення результатів наукових досліджень засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
  5. Оформлення кваліфікаційної роботи засобами текстових процесорів.
  6. Автоматизація редагування та рецензування кваліфікаційної роботи. засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
  7. Підготовка документів, які подаються до захисту дисертації засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
  8. Мультимедійна підтримка промов та виступів.
-
10. Спосіб навчання: аудиторне.
  11. Рекомендована література:
    1. Васенин В.А. Компьютерные телекоммуникации для науки и высшей школы // Развитие образования и науки на пороге XXI века. – М., 1996.
    2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В.В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – К.: Професіонал, 2004. – 208 с.
    6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / О.В. Колесников – [2-е вид. випр. та доп.]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
    7. Манс, Визе. Excel
    7. Windows: Русская версия / под общ. ред. С.Милявко. – М.: Бином, 1996. – 185 с.
    8. Основы современных компьютерных технологий под ред. В.Д.Хоменко. – 1998. – 446 с.
    9. Про Google Академію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://scholar.google.com.ua/intl/uk/scholar/about.html>. – Назва з екрану.
    10. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
    11. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
    12. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб.: ООО “Речь”, 2004. – 350 с.
    13. Симонович С., Евсеев Г. Новейший самоучитель по работе в Интернете. – М.: Инфоком. – Пресс; ДЕСС КОМ, 2000. – 527 с.
    14. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / С. М. Соловйов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 175 с.
    15. Шафрин Ю.А. Информационные технологии: В 2 ч. – М.: Лаборатория Базовых Знаний, 2001.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ І ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Назва дисципліни: Організаційні та правові засади підготовки і захисту дисертації.

2. Код дисципліни: ЗПО 4.

3. Тип дисципліни: обов'язкова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.

6. Форма контролю: залік.

7. Викладач: Місінкевич Леонід Леонідович, доктор історичних наук, професор кафедри теорії та історії держави і права, професор.

8. Результати навчання:

Аспірант повинен

знати:

- положення нормативно-правових актів, що стосуються порядку присудження наукового ступеня доктора філософії;

- принципи наукового дослідження;

- етапи наукового дослідження;

розуміти:

- вимоги до оформлення дисертації, автореферату дисертації та документів, що подаються до спеціалізованої ученої ради;

бути спроможним:

- вибирати та формулювати проблему дослідження;

- визначати об'єкт, предмет, мету та задачі дисертаційного дослідження;

- шукати необхідну наукову інформацію;

- обирати методологічну основу дослідження;

- реферувати літературні джерела;

- формулювати об'єкт і предмет дослідження;

- формулювати і перевіряти наукові гіпотези;

- представляти результат дослідження на наукових конференціях та семінарах.

9. Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни:

1. Загальна характеристика наукового дослідження.
2. Порядок підготовки дисертації.
3. Основні вимоги до оформлення дисертаційних робіт та авторефератів дисертації.
4. Попередній захист дисертацій на засіданні кафедри. (міжкафедрального семінару), лабораторії, відділу організації, де виконувалася дисертація.
5. Порядок та строки подачі документів до спеціалізованої ученої ради.
6. Порядок попереднього розгляду дисертацій у спеціалізованій ученій раді.
7. Порядок прилюдного захисту дисертації на засіданні спеціалізованої ученої ради.
8. Порядок оформлення атестаційних справ та затвердження рішень спеціалізованих учених рад у Міністерстві освіти і науки України.

11. Рекомендована література:

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень / М.Т.Білуха. - К., 1997. - 271 с
2. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України, № 9-10, 2011.
3. Довідник здобувана наукового ступеня / Упоряд. Ю.І. Церков. За редакцією директора Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України В.Д. Бондаренка. - Ред.. «Бюл. Вищої атестат, коміс. України»; Вид-во «Голока», 2011. - 56 с.
4. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования / В.И. Загвязинский. - М., 1982. - 160 с.
5. Кузин Ф.А. Кандидатская диссертация. Методика написання, правила оформлення и порядок зашити. Практическое пособие для аспирантов и соискателей ученой степени. - 2-е изд. - М.: «Ось-89», 1997. — 208 с.
6. Основы научных исследований: Учеб, пособие / Дудченко А.А., Дудченко Я.А., Примак Т.А.; Под ред. А.А. Дудченко. — 2-е изд., стер. — К.: О-во "Знання", КОО, 2001. — 113 с.
7. Стеченко Д.М. Методология наукових досліджень / Д.М.Стеченко, О.С.Чмир. -К.: Видавництво "Знання", 2007. - 317 с.
8. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. 5-те видання, виправлене і доповнене/ Автор-упорядник Л.А. Пономаренко, доктор технічних наук, професор. — К.: Видавництво «Голока», 2011.— 79 с. —Бібліогр. с. 79.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Назва дисципліни: нормативно-правове регулювання підготовки та захисту дисертаційного дослідження.

2. Код дисципліни: ППО 1.

3. Тип дисципліни: обов'язкова.

4. Рік навчання: 1-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.

6. Форма контролю: залік.

7. Викладач: Чмир Олена Сергіївна, професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування, доктор економічних наук, професор.

8. Результати навчання:

Аспірант повинен

знати:

- основні принципи та аспекти системного підходу, використовувати їх при розгляді практичних завдань як органічне ціле;
- ієрархію та внутрішню архітектуру систем;
- функції науки, загальнонаукові та конкретно-наукові методи дослідження;

розуміти:

- вимоги до оформлення наукової праці.

бути спроможним:

- формулювати, аналізувати та синтезувати цілі функціонування об'єкту дослідження як системи;
- розглядати об'єкт дослідження як систему вищого гатунку та як підсистему (елемент) системи, вищої за ієрархією;
- виявляти системні закономірності;
- відбирати і аналізувати необхідну наукову інформацію з теми наукового дослідження;
- правильно формулювати ціль та основні завдання наукового

дослідження;

- організовувати проведення дослідницьких та інноваційних процесів;
- оформляти та представляти результати дослідницьких та інноваційних процесів.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

1. Поняття та зміст організації наукового дослідження. Наукова творчість.

2. Інформаційна база наукових досліджень.

3. Методи наукового дослідження.

4. Оформлення результатів наукового дослідження.

5. Публічний захист результатів наукового дослідження.

11. Рекомендована література:

1. Абрамов В. І., Арутюнов В. Х. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі): навч.-метод. посіб. [для самост. вивч. диск] / В. І. Абрамов, В.Х. Арутюнов. — К.: КНГУ, 2005. — 178 с.

2. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: навчальний посібник [для студ. та викл. вищ. навч. закл.] / Г.І.Артемчук, В.М.Курило, М.П.Кочерган. - К.: Форум, 2000. - 270 с.

3. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник [для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ]. / М.Т.Білуха. - К.: АБУ, 2002. - 480 с.

4. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / І.М. Грищенко, О.М. Григоренко, В.А. Борисейко. - К., 2001.- 185с.

5. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень / В.В.Ковальчук, Л.М.Моїсєєва. - К.:Вид. Дім "Професіонал", 2004.- 208с.

6. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / О.В. Кустовська. - Тернопіль: Економічна думка, 2005. - 124 с.

7. Мазак А.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: конспект лекцій [для слухачів магістратури за спеціальністю "Державна служба"] / А.В. Мазак. - Івано-Франковськ: Місто НВ, 2009. — 180 с.

8. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007р. № 423 [Електронний ресурс]. - Режим доступу до док.: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=423-2007-%EF>

9. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. - К.: Знання, 2005.— 309 с.

10. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня [Текст]: (методичні поради) / автор-упоряд. Л.А. Пономаренко. — 4-є вид., випр. і доп. — К.: Толока, 2010. — 80 с.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ НАУКОВЦЯ

1. Назва дисципліни: Культура мовлення науковця

2. Код дисципліни: ППО 2.

3. Тип дисципліни: обов'язкова.

4. Рік навчання: 1-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 16 (семінарські (практичні) заняття – 16), самостійна робота – 74 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 10 год. (семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 80 год.

6. Форма контролю: залік.

7. Викладачі: Горячок Інна Владиславівна, доцент кафедри мовознавства, кандидат педагогічних наук, доцент.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

- специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови;

- правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;

- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання наукової статті, анотації, рецензії та відгуку;

розуміти:

- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання наукової статті, анотації, рецензії та відгуку;

- композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

бути спроможним:

- працювати з навчальною, навчально–методичною, науковою, довідниковою літературою;
- читати і сприймати науковий текст: виділяти головну і другорядну інформацію;
- аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів;
- створювати навчально–наукові тексти; - володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів;
- редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій;
- володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

1. Мовна особистість науковця – дослідника в соціокультурній парадигмі ХХІ ст.
2. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси.
3. З історії становлення і розвитку наукового стилю української мови.
4. Мовні особливості української наукової мови.
5. Культура писемного наукового мовлення.
6. Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти. Композиція писемного наукового тексту.
7. Мовне оформлення результатів наукової роботи.
8. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
9. Науковий відгук і наукова рецензія.
10. Культура усної наукової комунікації. Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
11. Комп'ютерна презентація наукового виступу.

11. Рекомендована література:

1. Антисуржик / За ред. О. Сербенської. – Львів: Світ, 1994. –150 с.
2. Ботвина Н.В. Офіційно–діловий та науковий стилі української мови: навч. посібник / Н.В. Ботвина. – К.: Арттек, 1998. – 190 с.
3. Булаховський Л. Нариси з загального мовознавства. Серія друга / Л.А. Булаховський. Вибрані праці: У 5 т. – К., 1975. – Т.1. – К., 1975.
4. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: навч посіб. / Г. Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 256 с.
5. Данкіна Л.С. Сучасна українська літературна мова (науковий стиль): навч. посіб. / Л.С. Данкіна.. – Х.: Харків. держ. економ. ун–т, 2002. – 124 с.
6. Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С.Я. Єрмоленко. - К.: Довіра, 1999.-267с.

7. Жайворонок В.В. Українська мова в професійній діяльності: навч. посіб. / В.В. Жайворонок та ін.. – К.: Вища шк., 2006. – 431 с.
8. Зарицький М.С. Актуальні проблеми українського термінознавства: підручник. / М.С. Зарицький. – К.: ІВЦ Вид. "Політехніка"; ТОВ Фірма "Періодика", 2004. – 128 с.
9. Зелінська Н.В. Поетика приголомшеного слова: українська наукова література ХІХ – початку ХХ ст.: монографія. / Н.В. Зелінська. – Львів: Світ, 2003. – 352 с.
10. Коваль А.П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. / А.П. Коваль. – К., 1970. – 306 с.
11. Коновець О.Ф. Українська наука як феномен культури: Нариси історії від найдавніших часів до першої третини ХХ ст. / Коновець О.Ф. – К., 2000. – 276 с.
12. Курс історії української літературної мови /За ред. академіка АН УРСР І.К. Білодіда. Т.1. – К., 1958. – С.194 – 205, 263 – 309.
13. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ "Академія", 2007. – 360 с.
14. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Мацько, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 311 с.
15. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: підручник. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
16. Мацько Л.І., Христенюк В.Ф. Історія української літературної мови: навч. посіб. / Л.І. Мацько, В.Ф. Христенюк. – К.: НПУ, 2003. – 72 с.
17. Михайлова О.Г., Сидоренко А.А., Сухопар В.Ф. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: навч. посіб. / О.Г. Михайлова, А.А. Сидоренко, В.Ф. Сухопар. – Харків, 2000. – 97 с.
18. Непийвода Н. Мова української науково-технічної літератури: (функціонально – стилістичний аспект). / Н. Непийвода. – К.: ТОВ "Міжнар. фін. агенція", 1997. – 303 с.
19. Непийвода Н. Сам собі редактор: порадник з української мови. Н. Непийвода. – К., 1996. – 260 с.
20. Огієнко І. Історія української літературної мови. / І. Огієнко. – К.: Наша культура і наука, 2001. – 440 с.
21. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. / Г.С. Онуфрієнко. – К.: "Центр навчальної літератури", 2006. – 312 с.
22. Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи. / З.В. Партико.–Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
23. Панько Т., Кочан І., Мацюк Г. Українське термінознавство: підручн. / Т. Панько, І. Кочан, Г. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 215 с.
24. Пещак М.М. Розвиток давньоруського і староукраїнського наукового тексту. / М.М. Пещак. – К.: "Українознавство", 1994. – 270 с.

25. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. / М.М. Пилинський. – К.: Наук. думка, 1976. – 287 с.
  26. Радзієвська Т.В. Текст як засіб комунікації / НАН України; Інститут української мови; відп. ред. М.М. Пешак. – К., 1998. – 194 с.
  27. Різун В.В. Літературне редагування. / В.В. Різун. – К.: Либідь, 1996. – 240 с.
  28. Романюк М.М. Загальна і спеціальна бібліографія: навч. посіб. – 2-е вид. / М.М. Романюк. – Львів: Світ, 2003. – 96 с.
  29. Сагач Г.М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: навч. посіб. / Г.М. Сагач. – К., 2003. – 255 с.
  30. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: навчальний посібник. / О. серб енська. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 216 с.
  31. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти): монографія. / О.О. Селіванова. – К. – Черкаси: Брама, 2004. – 276 с.
  32. Симоненко Т.В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: монографія. / Т.В. Симоненко. – Черкаси: Вид-во Вовчок О.Ю., 2006. – 328 с.
  33. Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ ст. / Л. Струганець. – Тернопіль: Астон, 2002. – 352 с.
  34. Сурмін Ю. Майстерня вченого: підруч. для науковця. / Ю. Сурмін. – К.: НМЦ "Консорціум із удосконалення менеджментосвіти в Україні", 2006. – 302 с.
  35. Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ століття: система понять і бібліографічні джерела / За ред. д-ра філ. наук, проф. С.Я.Єрмоленко. – К.: Грамота, 2007. – 368 с.
  36. Феллер М.Д. Текст як модель комунікативного акту: нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту / М.Д. Феллер, В.В. Різун, А.І. Мамалига. – К.: РВЦ "Київський університет", 1998. – 336 с.
- Словники
1. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник-довідник / М. Білоус, О. Сербенська. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005. – 88 с.
  2. Бурячок А.А. Словник синонімів української мови: У 2 т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні / А.А. Бурячок (ред.). - К.: Наукова думка, 1999.-386с.
  3. Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови. / А.А. Бурячок.– К.: Наукова думка, 2002. – 460 с.
  4. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В.Т.Бусел (авт., кер. проекту та головн. ред.). – К.; Ірпінь: Перун, 2004. – 887 с.

5. Демська О.М., Кульчицький І.М. Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд "Відродження" / О.М. Демська, І.М. Кульчицький. – Львів: Фенікс, 1996. – 223 с.
6. Етимологічний словник української мови: У 7-т. /АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ред. кол. О.С. Мельничук (гол. ред.), І.К. Білодід, В.Т. Коломієць, О.Б. Ткаченко. – Т. 1–3. – К.: Наук. думка, 1982 – 1989.
7. Єрмоленко С.Я., Бирик С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я.Єрмоленко (ред.). – К.: Либідь, 2001. – 224с.
8. Караванський С. Російсько–український словник складної лексики / С. Караванський. – К.: Вид. центр "Академія", 1998. – 712 с.
9. Карачун В.Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів. Правопис. Граматика: Понад 30 000 слів / В.Я. Карачун. – К.: Криниця, 1999. – 524 с.
10. Кочерган М.П. Словник російсько–українських міжмовних омонімів / М.П. Кочерган. – К.: Академія, 1997. – 400 с.
11. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. – 2.вид. / Левко Михайлович Полюга. – К.: Довіра, 2006. – 477 с.
12. Пономарів О.Д. Фонема г і г: Словник і коментар. / О.Д. Пономарів. – К.: Вид. центр "Просвіта", 1997. – 40 с.
13. Практичний словничок нормативних висловів / Упоряд. А. Сербенська. – Львів: НТШ, 2002. – 35с.
14. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. / О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К., 2006. – 716 с.
15. Словарь української мови /За ред. Б.Грінченка. – Т.1–4. / Б. Грінченко. – К.: Довіра – Рідна мова, 1997.
16. Словник–довідник з культури української мови / Д.Гринчишин, А.Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. – К.:Знання, 2004. – 367 с.
17. Словник іншомовних слів / Уклад. Л.О.Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
18. Словник синонімів української мови: В 2 т. /А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 2001.
19. Словник української мови. В 11 томах. – К.: Наукова думка, 1971. – 1978.
20. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. / Л. Струганець. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. – 2000. – 87 с.
21. Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови / В.М. Русанівський (голова ред. кол.). – 2. вид., випр. і доп. – К.: Видавництво "Українська енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 2004. – 824 с.

22. Українсько–російський словник наукової термінології / За заг. ред. Л.О.Симоненко. – К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2004. – 416с.

23. Фразеологічний словник української мови. У 2 книгах. Друге видання. – К.: Наукова думка. – 1999. – Кн. 1, 2.

24. PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

1. Рік навчання: 2-й.

2. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС - 3).

3. Мета: поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і педагогічних дисциплін, застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики; формування педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи; вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання; формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією; виховання досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

4. Коротка характеристика: на першому етапі аспіранти знайомляться з системою навчально-виховної роботи кафедри, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри, із студентською аудиторією, з якою вони будуть проводити навчальні заняття, відвідують заняття викладачів, готують власний графік проведення занять та інформують керівників практики. Другий (основний етап) практики включає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. Аспірантами проводяться заняття згідно з встановленим графіком. На заняттях аспірантів повинні бути присутні викладачі – керівники практики, а також однокурсники (рекомендовано). Після кожного проведеного аспірантом заняття має проводитись детальне обговорення, яке повинно виявляти переваги й недоліки проведеного заняття. На третьому, заключному етапі практики студенти готують звіт про практику і захищають його.

5. Результати практичної підготовки

Аспірант повинен

знати:

- порядок навчально-методичної та наукової роботи кафедри, на якій проводиться практика;
  - програмно-методичне забезпечення навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття;
  - специфіку методики роботи викладачів;
  - психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан їх успішності; особливості організації та проведення науково-дослідної роботи студентів, інтереси й уподобання їх щодо виховної і позааудиторної роботи;
- бути спроможним:
- розробити розгорнутий план-конспект практичного чи семінарського, або лабораторного заняття чи лекції з навчальної дисципліни відповідно до робочої навчальної програми;
  - взяти участь в обговоренні заняття своїх колег, написати аналіз (рецензію) цього заняття;
  - правильно і ефективно провести заняття будь-якого виду з урахуванням особливостей аудиторії.
5. Методи викладання: відвідування занять викладачів кафедри, асистентське проведення занять.
6. Методи оцінювання: бали згідно з програмою педагогічної практики.
7. Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Назва дисципліни: Освітньо-наукові технології у вищій школі.
2. Код дисципліни: ППВ 1.1.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 2-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.
6. Форма контролю: залік.
7. Викладач: Семенюк Наталія Вікторівна, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та фізичного виховання, доктор філософських наук, доцент.
8. Результати навчання:
знати:
основні категорії педагогіки вищої школи;

- методи педагогічних досліджень у вищій школі;
систему вищої освіти в Україні та напрями її розвитку;
сутність та характеристику складових освітнього процесу;
види, напрями, методи, форми виховання студентської молоді;
організаційні форми навчання;
сучасні технології навчання, розуміння вікових особливостей професійного та особистісного становлення студентів;
функції управління вищим навчальним закладом;
поняття педагогічної майстерності;
розуміти:
витоки, основні етапи становлення і перспективи розвитку вищої школи України в світлі Болонських угод;
основи дидактики вищої школи;
особливості традиційних та інноваційних технологій навчання у вищій професійній школі;
соціально-психологічні особливості сучасного студентства, педагогічні можливості їх урахування в навчально-виховному процесі;
психолого-педагогічні особливості особистості викладача вищої школи та умови формування його професійної майстерності;
бути спроможним:
аналізувати та пояснювати психолого-педагогічні явища і процеси у вищому навчальному закладі;
здійснювати психолого-педагогічні дослідження;
враховувати особливості студентського віку при проектуванні складових навчального та виховного процесів;
розробляти та проводити навчальне заняття із використанням сучасних технологій навчання;
доцільно застосовувати засоби педагогічного спілкування, взаємодії та впливу.
9. Спосіб навчання: аудиторне.
  10. Зміст дисципліни:
    1. Педагогіка вищої школи в структурі педагогічних наук. Її предмет і завдання.
    2. Особливості університетської освіти. Принципи побудови і структура системи вищої освіти в Україні.
    3. Вища освіта України і Болонський процес.
    4. Дидактика як галузь педагогіки. Категорії та основні принципи дидактики вищої школи.
    5. Структура і особливості навчального процесу у вищій школі.
    6. Технології та методи навчання у вищій школі.
    7. Традиційні форми та методи навчання у вищій школі.
    8. Психолого-педагогічні засади організації самостійної роботи

студентів.

9. Інноваційні технології і методи навчання.
10. Імітаційні технології навчання.
11. Модульні технології як відкриті системи навчання.
12. Технології дистанційного навчання у вищій школі.
13. Технології дослідницького (евристичного) навчання у вищій школі.
14. Застосування технологій розвиваючого навчання.
15. Сучасна освітня ситуація і ефективне навчання лідерству в сучасній вищій школі.
16. Теоретичні засади проектування сучасних технологій навчання.
17. Особливості безперервної освіти в Україні та за її межами.
18. Особистість викладача вищого навчального закладу.
19. Наукові засади управління вищим навчальним закладом.
20. Педагогічний імідж, імідж навчального закладу: структура та шляхи формування, імідж педагога з точки зору гештальт-психології. Особистий імідж.

11. Рекомендована література:

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Навч.-метод. посібник [для самост. вивчення дисц.] / За заг. ред. Н.Ю. Бутенко, - К.: КНЕУ, 2004.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод. посіб. [для студ-в магістратури]. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.
3. Головенко О.М. Про педагогічну майстерність викладача ВНЗ // Проблеми освіти: Наук.-метод. збірник. – К., 1996. – Вип. 5.
4. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії: Навч. посіб. / Зязюн І.А., Сагач Г.М. – К.: Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу, 1997.
5. Маркова А.К. Психологія професіоналізму. / А.К. Маркова. – М., 1996.
6. Овчиннікова А.П. Основи ораторської майстерності в умовах конфліктної взаємодії: Навч. посіб. / Овчиннікова А.П., Хаджирадєва С.К. - Одеса: Пальміра, 2005.
7. Подвойский В.П. Профессиональная деформация специалистов социальной работы: теория, технология, образование. / В.П. Подвойский. – М., 1997. - С. 46-52.
8. Сагоян Е.К. Коммуникативная культура педагога: Моногр. / Сагоян Е.К., Туркот Т.І. – Кишинев, 2006.
9. Туркот Т.І. Психологія трудових відносин: Навч. посіб. / Туркот Т.І., Виноградова Т.І. - Херсон, Айлант, 2007.
10. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посіб. / П.М. Щербань. - К.: Вища школа, 2002.
11. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / М.М. Фіцула.

– К.: Академвидав, 2006.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА В ОСВІТНЬО-НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Назва дисципліни: Психологія та педагогіка в освітньо-науковій діяльності.

2. Код дисципліни: ППВ 1.2.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.

6. Форма контролю: залік.

7. Викладач: Гуменюк Оксана Григорівна, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук, кандидат психологічних наук, доцент.

8. Результати навчання:

Аспірант повинен

знати:

– предмет, мету і завдання психології та педагогіки у вищій школі;

– психологічні проблеми навчання у вищій школі;

– психологію особистості та діяльності викладача;

– психологію навчання та психологію виховання;

– психологію студентської групи;

– основи дидактики вищої школи, характеристику основних дидактичних концепцій;

– особливості управління вищим навчальним закладом;

– структуру педагогічної діяльності;

– систему вищої освіти в Україні та за кордоном;

розуміти:

– психологію особистості та діяльності викладача;

– психологічні проблеми навчання у вищій школі;

– особливості розвитку життєвого циклу особистості аспіранта та його пізнавальних психічних процесів;

бути спроможним:

- здійснювати психологічний вплив на студента як суб'єкта-об'єкта педагогічної діяльності;
- застосовувати знання з психології у практичній діяльності;
- використовувати різноманітні форми організації навчального процесу у вищій школі;
- успішно впроваджувати психологічні прийоми і методи педагогічної взаємодії викладача із студентами;
- здійснювати психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії;
- планувати педагогічний процес та визначати мету виховання;
- планувати та розподіляти напрями діяльності викладача вищого навчального закладу;
- використовувати різноманітні форми організації навчального процесу у вищій школі.

9. Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни:

1. Загальні основи психології вищої школи.
2. Психологічні проблеми навчання у вищій школі.
3. Психологія навчання.
4. Життєвий цикл розвитку особистості.
5. Особливості розвитку особистості студента.
6. Особливості розвитку пізнавальних психічних процесів студента.
7. Психологія виховання.
8. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами.
9. Психологія студентської групи.
10. Психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії.
11. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.
12. Загальні основи педагогіки вищої школи.
13. Основи дидактики вищої школи.
14. Управління вищим навчальним закладом.
15. Педагогічний процес та мета виховання.
16. Викладач ВНЗ як організатор навчально-виховного процесу.
17. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.
18. Форми організації навчального процесу у вищій школі.
19. Структура педагогічної діяльності.

11. Рекомендована література:

1. Айсмонта Б.Б. Педагогическая психология. Схемы и тесты. – М.: МГУ, 2007. – 132 с.
2. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Психология высшей школы. – М.: МГУ, 2005.– 450 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за

модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.

4. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 484 с.

5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академвидав, 2006. – 334 с.

6. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За ред. академіка АПН України О.Г. Мороза. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – 337 с.

7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. Посібник. – К.: Академвидав, 2007. – 544 с.

8. Костельна Л.І. Модульна організація навчального процесу // Теоретичні питання освіти і виховання: Збірник наукових праць КДПУ. – К., 2006. – С. 146-148.

9. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті – К.: Шкільний світ, 2002. – 16с.

10. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие / Отв. ред. М.В. Буланова-Топоркова. – 3-е изд. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008.– 336 с.

11. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 544 с.

12. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с.

13. Решетова З.А. Психологические основы профессионального обучения. – М.: МГУ, 2005.– 450 с.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН

1. Назва дисципліни: Теоретичні засади правового регулювання цивільних відносин.

2. Код дисципліни: ППВ 2.1.1.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 1-й, 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 240 (кредитів ЄКТС – 8), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 40 (лекції – 22, семінарські (практичні) заняття – 18), самостійна робота – 200 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 26 год. (лекції – 16, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 214 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Гринько Світлана Дмитрівна, завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати

- абстрактні категорії, поняття цивільного права;
- основні проблеми цивільного права та способи їх подолання;
- сутність та специфіку правової природи цивільного права, його співвідношення з іншими галузями права;
- основні принципи дії законів, судових рішень і документів в просторі;
- практику українських судів, а також господарську практику з основних питань цивільного права;

розуміти

- зміст нормативних актів і застосовувати норми цивільного права до конкретних життєвих ситуацій.

бути спроможним

- аналізувати наукові думки та робити власні обґрунтовані висновки;
- володіти основними напрямками чинного законодавства та правозастосовчої практики щодо основних проблем цивільного права;
- правильно тлумачити та застосовувати чинне законодавство;
- аналізувати фактичні обставини справи та на основі цього пропонувати шляхи її вирішення, а також володіти навичками кризової аналітики та нестандартного мислення з метою пошуку альтернативних варіантів вирішення спорів.

9. Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни

1. Основні категорії цивільного права.
2. Суб'єкти цивільного права.
3. Окремі питання здійснення і захисту цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.
4. Проблеми застосування цивільно-правової відповідальності.
5. Проблеми здійснення окремих видів суб'єктивних цивільних прав.
6. Вчення про зобов'язання.
7. Теоретичні проблеми цивільного права в окремих зобов'язаннях з передачі майна у власність чи за іншим речовим правом.
8. Зобов'язання з виконання робіт і надання послуг.
9. Недоговірні зобов'язання та їх місце в системі зобов'язального права України.
10. Теоретичні проблеми спадкування.

11. Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України: постанова Верховної Ради УРСР від 24.08.1991 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВРУ). — 1991. — № 38. — Ст. 502.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 2003. — № 11. — Ст. 462.
3. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.1950 р. // Офіційний вісник України (ОВУ). — 1998. — № 13.
4. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 18 — 24.
5. Земельний кодекс України від 20.10.2001 р. // ОВУ. — 2001. — № 2001. — № 46. — Ст. 2038.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. (зі змінами та доповненнями) // ВВРУ. — 1995. — № 47 — 52. — Ст. 349.
7. Конвенція об исковой давности в международной купле-продаже товаров 1974 г. с поправками, внесёнными протоколом об изменении конвенции об исковой давности в международной купле-продаже товаров от 11.04.1980 г. // Международное частное право. Сборник документов. — М.: БЕК, 1997. — С. 189.
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. // ОВУ. — 2006. — № 32. — 23 серпня. — Ст. 2371
9. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // ВВРУ. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 36 — 62.
11. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 24 — 36.
12. Правила опіки та піклування, затверджені наказами Державного комітету у справах сім'ї та молоді, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і Міністерства праці від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88 // ОВУ. — 1999. — № 26. — Ст. 1252.
13. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.1992 р. // ВВРУ. — 1993. — № 9. — Ст. 62.
14. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 1999. — № 19. — Ст. 813.

15. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р.
16. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. // ВВРУ. — 1997. — № 5. — Ст. 28.
17. Про деякі питання застосування позовної давності при вирішенні господарських спорів: роз'яснення Президії Вищого арбітражного суду України від 16.04.1993 р. № 01-6/438 (зі змінами і доповненнями) // БЗЮПУ. — 1998. — № 3.
18. Про деякі питання практики застосування майнової відповідальності за невиконання чи неналежне виконання грошових зобов'язань: роз'яснення Президії ВАСУ від 29.04.1994 р. № 02-5/233 (зі змінами і доповненнями) // ЗРАП ВАСУ. — 1994. — № 1. — С. 162 — 170.
19. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. // ВВРУ. — 1994. — № 25. — Ст. 198.
20. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 р. № 6 (зі змінами і доповненнями) // БЗЮПУ. — 1999. — № 5. — С. 122.
21. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // БЗЮПУ. — 1998. — № 8. — С. 7.
22. Про судову практику у справах за позовом про захист права приватної власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.1995 р. № 20 (зі змінами і доповненнями) // БЗЮПУ. — 1998. — № 8. — С. 26.
23. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13.12.2001 р. // Урядовий кур'єр. — 2002. — № 9. — 16 січня.
24. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 2002. — № 7. — Ст. 273.
25. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 2003. — № 11. — Ст. 461.
26. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // ОВУ. — 2004. — № 16. — Ст. 1088.

1.2. Література

1. Аномалії в цивільному праві України: Навчально-практичний посібник / Відп. ред. Р. А. Майданик. — К.: Юстиніан, 2007. — 912 с.
2. Зейкан Я.П. Захист у цивільній справі: науково-практ. коментар — 2-ге вид., стер. / Зейкан Я.П.— К. : КНТ, 2008. — 484с.

3. Цивільне право України: навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін.; за ред. Р. О. Стефанчука. — К.: Правова єдність, 2009. — 536 с.
4. Гражданское право: актуальные проблемы теории и практики / А. Б. Бабаев, С. А. Бабкин, Р. С. Бевзенко и др. / Под общ. ред. В. А. Белова. — М.: Юрайт-Издат, 2007. — 993 с.
5. Канзафарова І. С. Теорія цивільно-правової відповідальності: Монографія / Канзафарова І. С. — Одеса: Астропринт, 2006. — 264 с.
6. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права) / Керимов Д. А. — М.: Аванта+, 2001. — 560 с.
7. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія / Кучеренко І.М.. — К.: Інститут держави і права ім.В.М. Корецького, 2004. — 328 с.
8. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія / Стефанчук Р.О. — К.: КНТ, 2008. — 626 с.
9. Цивільне право в Україні: Курс лекцій: У 6-ти т. Т. 1. / Р. Б. Шишка, О. Л. Зайцев, Є. О. Мічурін та ін. / за ред. Р. Б. Шишки та В. А. Кройтора — Харків: Національний університет внутрішніх справ. 2004. — 417 с.
10. Цивільний кодекс України: Коментар / Є. О. Харитонов, І. М. Кучеренко, О. І. Харитонова та ін. / За заг. ред. Є. О. Харитонова. — Х.: ТОВ «Одісей», 2006. — 1200 с.
11. Цивільний кодекс України: Коментар / Є. О. Харитонов, Ю. С. Червоний, Ю. В. Білоусов та ін. / За заг. ред. Є. О. Харитонова, О. М. Калітенко. — Одеса, Юридична література, 2004. — 1112 с.

1.2. Допоміжні джерела

1. Азімов Ч. Здійснення самозахисту в цивільному праві / Азімов Ч. // Вісник Академії правових наук України. — 2001. — № 2.
2. Андреев В.К. Представительство в гражданском праве / Андреев В. К. — Калинин, 1978.
3. Андрейцева О.Б. Цивільно-правові способи захисту прав на об'єкти промислової власності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право»/ Андрейцева О.Б. — Київ, 2009. — 20 с.
4. Андрійцьо В.Д. Примусове виконання обов'язку в натурі в зобов'язаннях з передачі майна / Андрійцьо В.Д. // Держава і право: Зб.наук.пр. — К.: ІДіП НАНУ. — 2003. — Вип.20. — С.283-287.
5. Андрійцьо В. Д. Примусове виконання обов'язку в натурі як спосіб захисту цивільних прав: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид.

наук: спец. 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Андрійцьо В. Д. — К., 2004. — 177 с.

6. Антонюк О. І. Право учасників цивільних правовідносин на самозахист: Дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» Антонюк О. І. — Київ, 2005. — 205 с.

7. Апринич М. Л. Проблемы гражданско-правового регулирования личных неимущественных отношений, не связанных с имущественными: Дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Апринич М. Л. — СПб., 2001. — 144 с.

8. Апринич М. Л. Проблемы гражданско-правового регулирования личных неимущественных отношений, не связанных с неимущественными: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право»/ Апринич М. Л.; Санкт-Петербургский гос. ун-т. — СПб., 2001. — 24 с.

9. Бабаев А. Б. Система вещных прав. Монография. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 408 с.

10. Белов В.А. Гражданское право: Общая и Особенная части: учебник. / Белов В. А. — М.: АО «Центр ЮрИнфорР», 2003. — 960 с.

11. Бесчастний В.М. Міжнародно-правові гарантії захисту прав та свобод громадян України : монографія / Бесчастний В.М., Філонов О.В., Суботін В.М., Тітов А.М. — К. : Четверта хвиля, 2008. — 220 с.

12. Білоусов Ю. В. Визнання правового акту незаконним як спосіб захисту цивільного права / Білоусов Ю. В. // Методологія приватного права: Зб. наук. праць (за матеріалами наук.-теорет. конф., м. Київ, 30 травня 2003 р. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — С. 246-252.

13. Боброва Д. В. Проблемы деликтной ответственности в советском гражданском праве: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Боброва Д. В. ; Харьковский юридический институт. — Х., 1988. — 55 с.

14. Вершинин А. П. Выбор способа защиты гражданских прав / Вершинин А. П. — СПб. 2000 — 260 с.

15. Галянтич М.К. Здійснення та судовий захист суб'єктивних житлових прав: монографія / Галянтич М.К., Дрішлюк А.І., Лічман Л.Г. ; АПН України; НДІ приватного права і підприємництва. — К.; Т. : Підручники і посібники, 2009. — 496 с.

16. Гражданское право России. Общая часть: Курс лекций / М. И. Брагинский, В. В. Залесский, Н. И. Клейн и др. / Отв. ред. О. Н. Садиков. — М.: Юристъ, 2001. — 776 с.

17. Гражданское право Украины: В 2 ч.: Ч. 1 / А. А. Пушкин, В. М. Самойленко, Р. Б. Шишка и др. / Под ред. А. А. Пушкина, В. М. Самойленко. — Х.: Основа, 1996. — 437 с.
18. Гражданское право. Том 1 / М. М. Агарков, С. Н. Братусь, Д. М. Генкин и др. / Под ред. М. М. Агаркова и Д. М. Генина. — М.: Юрид. изд-во НКЮ СССР, 1944. — 419 с.
19. Гражданское право. учебник для вузов. Часть первая / Н. Г. Валиева, Б. М. Гонгало, Ю. Е. Добрынин и др. / Под общей ред. Т. И. Илларионовой, Б. М. Гонгало, В. А. Плетнёва. — М.: Норма-Инфра-М, 1998. — 464 с.
20. Гражданское право. Часть первая. учебник для юридических вузов / М. М. Агарков, С. Н. Братусь, Д. М. Генкин и др. / Отв. ред. Я. Ф. Миколенко и П. Е. Орловский. — М.: Юрид. изд-во 1 тип. НКПС, 1938. — 282 с.
21. Гражданское право. Часть первая: учебник / Н. Н. Агафоновна, С. В. Артеменков, В. В. Безбах и др. / Отв. ред. В. П. Мозолин, А. И. Масляев. — М.: Юристъ, 2005. — 719 с.
22. Гражданское право: актуальные проблемы теории и практики / А. Б. Бабаев, С. А. Бабкин, Р. С. Бевзенко и др. / Под общ. ред. В. А. Белова. — М.: Юрайт-Издат, 2007. — 993 с.
23. Гражданское право: В 4 т. Том I: Учебник / В. С. Ем, Н. В. Козлова, С. М. Корнеев и др. / Отв. ред. Е. А. Суханов. — М.: Волтерс Клувер, 2004. — 720 с.
24. Гражданское право: Учебник в 2-х ч.: Ч. 1 / В. Н. Годунов, Т. В. Грунтова, А. В. Каравай и др. / Под общ. ред. В. Ф. Чигиря. — Минск: Амалфея, 2000. — 976 с.
25. Гражданское право: Учебник в 3 т.: Т. 1 / Н. Д. Егоров, И. В. Елисеев, А. А. Иванов и др. / Отв. ред. А. П. Сергеев, Ю. К. Толстой. — М.: ТК Вели, Изд-во Проспект, 2005. — 776 с.
26. Гражданско-правовая охрана интересов личности / Иоффе О.С., Черепашин Б.Б., Толстой Ю.К. и др. — М.: Юр.лит, 1969.
27. Гражданско-правовое положение личности в СССР / Малеин Н.С., Рубанов А.А., Кабалкин А.Ю. и др./ Отв. ред. Н.С.Малеин. — М.: Наука, 1975.
28. Грибанов В. П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав / Грибанов В. П. — М.: Статут, 2001. — 411 с.
29. Грибанов В.П. Сроки в гражданском праве / Грибанов В. П. — М., 1967 .
30. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: становлення і розвиток: монографія / Заїка Ю. О. — К.: КНТ, 2007. — 288 с.
31. Зайцев О. Р. Договор доверительного управления паевым инвестиционным фондом / Зайцев О. Р. — М.: Статут, 2007. — 507 с.

32. Захист прав людини як основа гуманізації суспільства: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Чернігів, 10 квітня 2009р.) / Чернігівський держ. ін-т права, соціальних технологій та праці; Чернігівський юридичний коледж департаменту України з питань виконання покарань / Б.І. Сташків (ред.кол.) — Чернігів, 2009. — 268 с.

33. Зейкан Я.П. Захист у цивільній справі: науково-практ. коментар — 2-ге вид., стер. / Зейкан Я.П. — К. : КНТ, 2008. — 484с.

34. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права) / Каримов Д. А. — М.: Аванта+, 2001. — 560 с.

35. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации (части первой) / Т. В. Богачева, А. Г. Братко, Э. П. Гаврилов и др. / Под ред. С. П. Гришаева, А. М. Эрделевского. — М.: Юристъ, 2005. — 894 с.

36. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, части первой / Т. Е. Абова, З. С. Беляева, Е. Н. Гендзехадзе и др. / Под ред. Т. Е. Абовой, А. Ю. Кабалкина. — М.: Юрайт-Издат: Право и закон, 2002. — 880 с.

37. Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации, части первой (постатейный) / Г. Е. Авилов, В. В. Безбах, М. И. Брагинский и др. / Отв. ред. О. Н. Садилов. — М.: Юридическая фирма КОНТРАКТ; — Инфра-М, 1997. — 778 с.

38. Комментарий к Конституции Российской Федерации / В. И. Андрианов, С. В. Боботов, Г. В. Васильева и др. / Под общ. ред. Ю. В. Кудрявцева. — М.: Фонд «Правовая литература», 1996. — 552 с.

39. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации / М. В. Антокольская, Ю. А. Королев, И. М. Кузнецова и др. / Под ред. И. М. Кузнецовой. — М.: Бек, 1996. — 512 с.

40. Комментарий части первой Гражданского кодекса Российской Федерации / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский, В. П. Звеков и др. / Под общ. ред. В. Д. Карповича. — М.: Хозяйство и право — Спарк, 1995. — 597 с.

41. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права : монографія / Кучеренко І.М. — К.: Інститут держави і права ім.В.М. Корецького, 2004. — 328 с.

42. Методологічні засади охорони та захисту майнових прав осіб в Україні та ЄС: монографія / Академія правових наук України; НДІ приватного права і підприємництва / Крупчан О.Д., Луць В.В., Берестова І.Е., Бобрик В.І., Бурлаков С.Ю., Король В.І. ; Олександр Дмитрович Крупчан (заг.ред.). — Т. : Підручники і посібники, 2008. — 159с.

43. Поротикова О. А. Проблема злоупотребления субъективным гражданским правом. / Поротикова О.А. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 256 с.

44. Стефанчук М.О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав. Дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец 12.00.03. «Цивільне

право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». — К., 2006. — 202 с.

45. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: монографія / Стефанчук М.О. — К.: КНТ, 2008. — 184 с.

46. Стефанчук Р. О. Загальнотеоретичні проблеми поняття та системи особистих немайнових прав фізичних осіб у цивільному праві України: монографія / Р.О. Стефанчук / Академія правових наук України; НДІ приватного права і підприємництва. Подільська лабораторія з проблем адаптації цивільного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. — Хмельницький: Видавництво Хмельницького ун-ту управління та права, 2006. — 170 с.

47. Стефанчук Р. О. Захист честі, гідності та репутації в цивільному праві: монографія / Стефанчук Р.О. // Хмельницький ін-т регіонального управління та права. — К.: Науковий світ, 2001. — 306 с.

48. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія / Стефанчук Р.О. — К.: КНТ, 2008. — 626 с.

49. Тузов Д. О. Теория недействительности сделок: опыт российского права в контексте европейской правовой традиции / Тузов Д.О. — М.: Статут, 2007. — 602 с.

50. Чорна Ж. Л. Цивільно-правовий захист майнових прав та інтересів малолітніх та неповнолітніх осіб: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец 12.00.03. «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Чорна Ж.Л.; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів, 2005. — 17 с.

51. Яковлев А.А. Міжнародно-правове співробітництво у захисті права власності в системі Ради Європи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.11 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / Яковлев А.А. — Х., 2009. — 20 с.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ДОКТРИНА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Назва дисципліни: Доктрина цивільного процесу.

2. Код дисципліни: ППВ 2.1.2.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 210 (кредитів ЄКТС – 7), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від

виробництва – 36 (лекції – 20, семінарські (практичні) заняття – 16), самостійна робота – 174 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 24 год. (лекції – 14, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 186 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Білоусов Юрій Валерійович, професор кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, професор.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати

– передумови, причини та стан сучасного процесуального законодавства як єдності у системі права України;

– основні проблеми судового захисту прав, свободи та законних інтересів у порядку цивільного судочинства;

– основні підходи до вирішення проблем цивільного процесуального права, котрі проявляються у сучасному процесуальному законодавстві та правозастосовній практиці.

розуміти

– як правильно використовувати методологічний інструментарій для вирішення проблем цивільного процесуального права;

бути спроможним :

– правильно формулювання наукову проблему, пов'язану із відправленням правосуддя у цивільних справах;

– визначати стан та тенденції розвитку цивільного процесуального законодавства щодо проблемних інститутів процесуального права;

– використовувати дані науки цивільного процесуального права для вирішення професійних завдань;

– формулювати способи вирішення наукових проблем цивільної процесуальної форми.

9. Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни

1. Формування доктрини цивільного процесу. Наука цивільного процесуального права.

2. Вчення про цивільний процес.

3. Вчення про цивільні процесуальні норми.

4. Вчення про принципи цивільного процесуального права.

5. Вчення про цивільні процесуальні правовідносини.

6. Вчення про докази у цивільному процесі.

7. Вчення про позов у цивільному процесі.

8. Проведення у суді першої інстанції.

9. Контроль, перевірка та нагляд у цивільному процесі.

10. Вчення про організацію та здійснення виконання судових рішень.

11. Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативні джерела

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. — К. : Українська правнича фундація, 1996. — 127 с.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // Офіційний вісник України (ОВУ). — 2004. — № 16. — Ст. 1088.

1.2. Літературні джерела

1. Курс цивільного процесу : підручн. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. — Х. : Право, 2011. — 1352 с.
2. Цивільний процес України : академічний курс : [підручн. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] ; [за ред. С. Я. Фурси]. — К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2009. — 848 с.

2. Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // ВВР. — 1992. — № 6. — Ст. 56.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // ОВУ. — 2005. — № 32. — Ст. 1918; ВВР. — 2005. — № 35–36, 37. — Ст. 446.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076–VI // ОВУ. — 2012. — № 62. — Стор. 17. — Ст. 2509.
4. Про виконавче провадження : Закон України від 21.04.1999 р. у ред. Закону від 04.11.2010 р. № 2677–VI // ВВР. — 2011. — № 19–20. — Ст. 142.
5. Про державну виконавчу службу : Закон України від 24.03.1998 р. // ВВР. — 1998. — № 36–37. — Ст. 243; 1999. — № 8. — Ст. 57.
6. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 р. // ОВУ. — 2006. — № 1–2. — Ст. 13; № 6 (уточнення); ВВР. — 2006. — № 15. — Ст. 128.
7. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674–VI // ОВУ. — 2011. — № 59. — Стор. 110. — Ст. 2349.
8. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453–VI // ВВР. — 2010. — № 41, № 41–42; № 43; № 44–45. — Стор. 1468. — Ст. 529.

9. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. // ОВУ. — 2004. — № 23. — Ст. 1540.

2.2. Літературні джерела

2. Цивільний процес [Текст] : навч. посіб. / за ред. Ю. В. Білоусова. — К. : Прецедент, 2005. — 293 с.

3. Актуальні проблеми цивільного права і процесу [Текст] : навч. посіб. / [Тімуш І. С. та ін.] ; за заг. ред. Я. В. Матвійчук ; Нац. акад. внутр. справ. - К. : [б. в.], 2012. - 176 с.

4. Андрійцьо, В. Д. Теоретичні проблеми доказування в цивільному судочинстві України [Текст] : монограф. / В. Д. Андрійцьо ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Ужгород : ІВА, 2014. — 408 с.

5. Белоглазек, А. И. Эксперты в международных условиях (в гражданских и уголовных судебных процессах, арбитражных и инвестиционных разбирательствах) [Текст] : [пер. с чеш.] / Александр И. Белоглазек, Рената Хотова. - К. : Таксон, 2011. - XXVIII, 475 с.

6. Бичкова, С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження [Текст] / С. С. Бичкова. - К. : Атіка, 2011. — 419 с.

7. Білоусов, Ю. В. Виконавче провадження [Текст] : навч. посібн. / Ю. В. Білоусов. — К. : Прецедент, 2005. — 192 с.

8. Бобрик, В. І. Теоретичні передумови оптимізації цивілістичного судочинства [Текст] : монограф. / Бобрик Володимир Іванович ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. — К. : Леся, 2014. — 86 с.

9. Бутирський, А. А. Моделі вирішення господарських спорів у країнах Східної Європи [Текст] : монограф. / А. А. Бутирський ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Прут, 2013. — 386 с.

10. Васильєв, С. В. Цивільний процес України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Васильєв. - К. : Центр учбової л-ри, 2013. — 343 с.

11. Васильєв, С. В. Гражданское судопроизводство государственных участников СНГ [Текст] / С. В. Васильєв. — Х. : Харьков юридический, 2008. — 512 с.

12. Васильєв, С. В. Джерела цивільного процесуального права України: традиції й інновації [Текст] : монограф. / С. В. Васильєв ; Акад. прав. наук. України, НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України. - Х. : Еспада, 2013. — 431 с.

13. Васьковский, Е. В. Учебник гражданского процесса [Текст] / Е. В. Васьковский. — 2-е изд. — М., 1917.

14. Виконавче провадження [Текст] : навч.-практ. посіб. / [Комаров В. В. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Комарова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Х. : Право, 2014. — 703 с.

15. Гражданский процесс Украины [Текст] / под ред. Ю. С. Червоного. — К. : Истина, 2006. — 400 с.
16. Гражданский процесс: теория и практика [Текст] / под ред. М. К. Треушникова. — М. : Городец, 2008. — 352 с.
17. Губська, А. В. Групові позови в цивільному процесі [Текст] : монограф. / А. В. Губська, О. В. Київець; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. — К. : Нац. акад. прокуратури України, 2015. — 179 с.
18. Гузь, Л. Е. Подготовка некоторых гражданских дел к судебному разбирательству [Текст] / Л. Е. Гузь. - Х. : Фактор, 2012. - 423 с. : табл.
19. Гузь, Л. Є. Підстави для скасування судових рішень (ухвал) та способи запобігання їх виникнення при розгляді цивільних справ в судах (теорія і судова практика) [Текст] / Л. Є. Гузь. — Х. : Поліграфіст, 2006.
20. Гусаров, К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках [Текст] : монограф. / К. В. Гусаров. - Х. : Право, 2010. — 344 с.
21. Ізарова, І. О. Теоретичні засади цивільного процесу Європейського Союзу [Текст] : монограф. / І. О. Ізарова. — К. : Дакор, 2015. — 335 с.
22. Зейкан, Я. П. Коментар Цивільного процесуального кодексу України [Текст] / Я. П. Зейкан. — К. : Юридическая практика, 2006. — 560 с.
23. Зразки процесуальних документів (заяви, позовні заяви, скарги, клопотання). Стратегія і тактика цивільного процесу [Текст] : практ. посіб. / Кравчук В. М. — К. : Атіка, 2007. — 352 с.
24. Каллистратова, Р. Ф. Избранные труды по арбитражному и гражданскому процессам [Текст] / Р. Ф. Каллистратова. — Краснодар : Совет. Кубань, 2007. — 768 с.
25. Коваль, В. М. Проблеми застосування норм матеріального права в господарському судочинстві [Текст] : монограф. / В. М. Коваль. — Одеса : Юридична література, 2011. — 528 с.
26. Коваль, В. М. Концептуальні засади юридичної інтерпретації у господарському судочинстві [Текст] : монограф. / В. М. Коваль. — Одеса : Юридична література, 2012. — 439 с.
27. Комаров, В. В. Окреме провадження [Текст] : монограф. / В. В. Комаров, Г. О. Світлична, І. В. Удальцова ; за ред. В. В. Комарова. - Х. : Право, 2011. - 311 с.
28. Короєд, С. О. Ефективність цивільного судочинства: окремі проблеми теорії і практики [Текст] : монограф. / С. О. Короєд ; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". - К : Леся, 2013. - 223 с.
29. Короєд, С. О. Теоретико-правові основи підвищення ефективності правосуддя в цивільних справах [Текст] : монограф. /

С. О. Короед ; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". - К. : Леся, 2013. – 211 с.

30. Короед, С. О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства [Текст] : монограф. / С. О. Короед ; Н.-д. ін-т приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. – К. : Леся, 2013. – 508 с.

31. Кравчук, В. М. Науково-практичний коментар до Цивільного процесуального кодексу України [Текст] : [станом на 1 жовтня 2010 р.] / В. М. Кравчук, О. І. Угриновська. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Х. : Фактор, 2010. - 786 с.

32. Кравцов, С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди [Текст] : монограф. / С. О. Кравцов ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2014. - 230, [1] с.

33. Кройтор, В. А. Судовий захист законних інтересів фізичних осіб при примусовому наданні медичної допомоги [Текст] : монограф. / В. А. Кройтор, О. С. Погребняк. - Х. : НікаНова, 2012. – 277 с.

34. Курило, М. П. Цивільне процесуальне право України та уніфікація на його основі інших процесуальних галузей права: теорія і практика [Текст] : монограф. / М. П. Курило ; Сум. нац. аграр. ун-т. – Суми : Сум. нац. аграр. ун-т, 2013. - 401 с.

35. Лукіна, І. М. Цивільна процесуальна відповідальність: проблема галузевої класифікації [Текст] : монограф. / І. М. Лукіна, В. А. Кройтор. – Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. – 480 с.

36. Лукьянова, Е. Г. Теория процессуального права [Текст] / Е. Г. Лукьянова. — 2-е изд., перераб. — М. : Норма, 2004. — 240 с.

37. Луспеник, Д. Д. Настільна книга професійного судді при розгляді цивільних справ (складання судових процесуальних документів за новим ЦПК України) [Текст] / Д. Д. Луспеник. — Х. : Харків юридичний, 2005. — 640 с.

38. Луспеник, Д. Д. Розгляд цивільних справ судом першої інстанції [Текст] / Д. Д. Луспеник. — Х. : Харків юридичний, 2006. — 480 с.

39. Марченко, М. Н. Судебное правотворчество и судебное право [Текст] / М. Н. Марченко. — М. : ТК ВЕЛБИ, Проспект, 2007. — 512 с.

40. Масюк, В. В. Презумпції та преюдиції в цивільному судочинстві [Текст] : монограф. / Василь Масюк. - Х. : Право, 2011. – 208 с.

41. Менджул, М. В. Судовий захист прав та законних інтересів громадян [Текст] / М. В. Менджул ; Закарпат. держ. ун-т [та ін.]. – Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2013. – 211 с.

42. Моїсеєв, О. М. Взаємодія учасників судового провадження [Текст] : монограф. / О. М. Моїсеєв, Ф. А. Моїсеєва. – Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. – 128 с.

43. Наказне провадження в цивільному процесі [Текст] : монограф. / [Берестова І. Е. та ін.] ; за заг. ред. В. І. Бобрика ; НДІ приват. права і підприємництва Нац. акад. прав. наук України. - К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2011. - 202 с.
44. Ніколенко, Л. М. Перегляд судових актів у господарському судочинстві [Текст] : монограф. / Л. М. Ніколенко ; Маріуп. держ. ун-т. – Донецьк : Юго-Восток, 2013. – 490 с.
45. Осокина, Г. Л. Гражданский процесс. Особенная часть [Текст] / Г. Л. Осокина. — М. : НОРМА, 2007. — 960 с.
46. Папкова, О. А. Усмотрение суда [Текст] / О. А. Папкова. — М. : Статут, 2005. — 413 с.
47. Паскар, А. Л. Цивільні процесуальні правовідносини: структурно-функціональний аналіз [Текст] : монограф. / А. Л. Паскар ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2014. – 191 с.
48. Позовне провадження [Текст] : монограф. / [В. В. Комаров та ін.] ; за ред. В. В. Комарова. - Х. : Право, 2011. - 552 с.
49. Проблеми оптимізації цивільного процесу в Україні [Текст] : монографія / [Крупчан О. Д. та ін.] ; за ред. О. Д. Крупчана ; НДІ приват. права і підприємництва Нац. акад. прав. наук України. - К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2011. - 179 с.
50. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства [Текст] : монографія / В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, В. В. Баранкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Комарова. — Х. : Харків юридичний, 2008. — 928 с.
51. Проблемные вопросы гражданского и арбитражного процессов [Текст] / под ред. Л. Ф. Лесницкой, М. А. Рожковой. — М. : Статут, 2008. — 508 с.
52. Проблемы науки гражданского процессуального права [Текст] / под ред. В. В. Комарова. — Х. : Право, 2002. — 440 с.
53. Проблемы судебного права [Текст] / Н. Н. Полянский, М. С. Строгович, В. М. Савицкий, А. А. Мельников ; под ред. В. М. Савицкого. — М. : Наука, 1983. — 223 с.
54. Процесуальні форми захисту приватних прав осіб в Україні та країнах СНД [Текст] : зб. наук. пр. / НДІ приват. права і підприємництва Нац. акад. прав. наук України ; за ред. О. Д. Крупчана. - К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2011. - 247 с.
55. Сакара, Н. Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах [Текст] : монографія / Н. Ю. Сакара ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2010. – 256 с.
56. Сахнова, Т. В. Курс гражданского процесса: теоретические начала и основные институты [Текст] / Т. В. Сахнова. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 696 с.

57. Спектор, О. М. Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України [Текст] : монограф. / О. М. Спектор ; Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. - К. : Фенікс, 2013. – 159 с.
58. Таликін, Є. А. Процесуальна форма господарського судочинства [Текст] : монограф. / Є. А. Таликін. - Луганськ : Ноулідж, 2014. - 653 с.
59. Таликін, Є. А. Теоретико-правові проблеми господарської процесуальної форми [Текст] : монограф. / Є. А. Таликін ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – 419 с.
60. Тимошевська, І. П. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб [Текст] : монограф. / І. П. Тимошевська ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Еспада, 2014. – 174 с.
61. Теория и практика медиации (посредничества) в экономической сфере [Текст] : учеб. пособ. / И. Бельская [и др.] ; под ред. У. Хелльманна [и др.]. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. и права, 2015. - 231 с.
62. Тертишніков, В. І. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар [Текст] / В. І. Тертишніков. — Х. : Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. — 576 с.
63. Тертышников, В. И. Гражданский процесс Украины (лекции) [Текст] : учеб. пособ. / В. И. Тертышников. — Х. : СПД ФО Вапнярчук Н. Н., 2007. — 280 с.
64. Уніфікація та диференціація загальних положень цивілістичного процесуального законодавства України [Текст] : монографія / [Берестова І. Е. та ін.] ; за заг. ред. В. І. Бобрика ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. – К. : НДППіП НАПрН України, 2013. - 191 с.
65. Фурса, С. Я. Докази і доказування у цивільному процесі [Текст] : наук.-практ. пос. / С. Я. Фурса, Т. В. Цюра. — К. : Видавець Фурса С. Я., 2005. — 256 с.
66. Фурса, С. Я. Цивільний процес України: проблеми і перспективи [Текст] : наук.-практ. посіб. / С. Я. Фурса, С. В. Щербак, О. І. Євтушенко. — К. : КНТ ; Видавець Фурса С. Я., 2006. — 448 с.
67. Фурса, С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар [Текст] : у 2 т. / за заг. ред. С. Я. Фурси. — К. : Видавець Фурса С. Я. : КНТ, 2007. — Т. 1. — 916 с.
68. Фурса, С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар [Текст] : у 2 т. / за заг. ред. С. Я. Фурси. — К. : Видавець Фурса С. Я. : КНТ, 2007. — Т. 2. — 800 с.

69. Цивільне процесуальне право України [Текст] : підруч. / Бичкова С. С, Бірюков І. А., Бобрик В. І. та ін. ; за заг. ред. С. С. Бичкової. — К. : Атіка, 2009. — 760 с.
70. Цивільне судочинство. Судова практика [Текст] ; за заг. ред. А. Г. Яреми. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 336 с.
71. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути [Текст] : монограф. / [В. В. Комаров та ін.] ; за ред. В. В. Комарова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Х. : Право, 2016. — 847 с.
72. Цивільний процес України [Текст] : підруч. / [Білоусов Ю. В. та ін.] ; за заг. ред. М. М. Ясинка. - К. : Правова єдність : Алерта, 2014. — 743 с.
73. Цивільний процес України [Текст] : підруч. для студентів юрид. спец. ВНЗ / [Ківалов С. В. та ін.] ; за заг. ред. Мінченко Р. М. - Херсон : Олди-плюс, 2014. - 719 с.
74. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар [Текст] / С. С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, В. І. Бірюков та ін. ; за заг. ред. С. С. Бичкової. — К. : Атіка, 2010. — 896 с.
75. Цірат, Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації [Текст] : монограф. / Г. Цірат. - Х. : Вид-во Іванченка І. С., 2013. — 482 с.
76. Чечина, Н. А. Избранные труды по гражданскому процессу [Текст] / Н. А. Чечина. — СПб. : Изд-во СПбГУ, 2004. — 656 с.
77. Чечот, Д. М. Избранные труды по гражданскому процессу [Текст] / Д. М. Чечот. — СПб. : Изд-во СПбГУ, 2005. — 616 с.
78. Чурпіта, Г. В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку непозовного цивільного судочинства [Текст] : монограф. / Г. В. Чурпіта. — К. : Правова єдність : Алерта, 2016. — 432 с.
79. Ярошенко, І. С. Цивільне процесуальне право [Текст] : навч.-метод. посіб. / І. С. Ярошенко. — К. : КНЕУ, 2003. — 159 с.
80. Ясинок, М. М. Особливості окремого провадження у цивільному процесуальному праві України (теоретико-правовий аспект) [Текст] : монографія / М. М. Ясинок ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - [Суми] : [Сум. нац. аграр. ун-т], [2011]. - 380 с.
81. Ясинюк, М. М. Принципи усності, безпосередності та безперервності у цивільному судочинстві [Текст] : монограф. / М. М. Ясинюк, В. А. Кройтор. — Х. : Еспада, 2007. — 152 с.

3. Інформаційне забезпечення

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.
3. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.

4. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/> — Вищий господарський суд України.
5. <http://www.vasu.gov.ua/> — Вищий адміністративний суд України.
6. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.
7. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.
8. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
9. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
10. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
11. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.
12. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.
13. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
14. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

12.Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13.Мова навчання: українська.

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ І ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

1. Назва дисципліни: Проблеми здійснення і захисту сімейних прав та інтересів
2. Код дисципліни: ППВ 2.1.3.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 1-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 150 (кредитів ЄКТС – 5), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 26 (лекції – 16, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 124 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 18 год. (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття –8), самостійна робота – 132 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладач: Гринько Світлана Дмитрівна, завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.
8. Результати навчання:
аспірант повинен:
знати:
– проблеми предмета і методології сімейного права та науки сімейного права;

– особливості становлення і розвитку сімейного законодавства та науки сімейного права в Україні й за її межами;

– проблеми сучасних інститутів сімейного права України;

розуміти:

– основні проблеми регулювання сімейних відносин за участю іноземного елемента;

– особливості сімейних відносин у різних правових системах сучасності;

– основні тенденції розвитку науки сімейного права та проблеми вдосконалення сімейного законодавства України;

бути спроможним:

– аналізувати наукові думки та робити власні обґрунтовані висновки;

– продовжувати процес вивчення сімейного права самостійно;

– використовувати навички практичної роботи, розуміти зміст нормативних актів та застосовувати норми права сімейного права до конкретних життєвих ситуацій;

– займатись науково-дослідною роботою в галузі сімейного права;

– займатись педагогічною діяльністю у сфері сімейного права.

9.Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни:

1. Проблеми методології сімейного права.

2. Загальнотеоретичні положення про права учасників сімейних правовідносин.

3. Проблеми визначення меж здійснення сімейних прав.

4. Загальні засади здійснення майнових та особистих немайнових прав подружжя.

5. Особливості здійснення майнових та особистих немайнових прав батьків і дітей.

6. Теоретичні та практичні проблеми здійснення особистих немайнових та майнових прав учасників сімейних правовідносин при влаштуванні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

7. Здійснення майнових та особистих немайнових прав інших членів сім'ї та родичів.

8. Проблеми здійснення сімейних прав за участю іноземного елемента.

9. Загальнотеоретичні положення про захист особистих немайнових та майнових прав учасників сімейних правовідносин.

10. Проблеми застосування способів захисту особистих немайнових та майнових прав.

11. Рекомендована література:

Нормативно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 18 — 24.
2. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. (зі змінами та доповненнями) // ВВРУ. — 1995. — № 47 — 52. — Ст. 349.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 року №2747-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. — 2005. - №32 (26.08.2005). - Ст. 1918.
4. Кодекс про шлюб та сім'ю України від 20 червня 1969 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1969. - №26. — Ст. 204.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. // ОВУ. — 2006. — № 32. — 23 серпня. — Ст. 2371
6. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // ВВРУ. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 36 — 62.
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. // Права Людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінформ, 1992. — С. 24 — 36.
9. Правила опіки та піклування, затверджені наказами Державного комітету у справах сім'ї та молоді, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і Міністерства праці від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88 // ОВУ. — 1999. — № 26. — Ст. 1252.
10. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 1999. — № 19. — Ст. 813.
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р.
12. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 року // Відомості Верховної Ради України. — 2010. - № 38. — Ст. 509.
13. Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами Житлового кодексу України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 квітня 1985 р. №2 (із наступними змінами) // Цивільний кодекс України. Цивільно-процесуальний кодекс України. Постанови Пленуму Верховного Суду України в цивільних справах / Відп. ред. П.І. Шевчук. — К.: Юрінком Інтер, 1999.
14. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — №5.

15. Про застосування судами деяких норм Кодексу про шлюб та сім'ю України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 1998 № 16 // Вісник Верховного Суду України. – 1998. – № 3.

16. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 3 // <http://www.scourt.gov.ua/>.

17. Про затвердження Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян: Наказ Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року №1269/5 // Офіційний вісник України. – 2008. - №56 (08.08.2008). - Ст.1891.

18. Про затвердження Положення про порядок зміни, доповнення, поновлення та анулювання актових записів цивільного стану: Наказ Міністерства юстиції України від 26 вересня 2002 року № 86/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 10 грудня 2007 р. N 1227/5) // Офіційний вісник України. - 2002. - № 40 (18.10.2002). - Ст. 1883.

19. Про затвердження Правил реєстрації актів громадянського стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 22 листопада 2007 р. № 1154/5) // Офіційний вісник України. – 2000. - № 42 (03.11.2000). - Ст. 1803.

20. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №32. – Ст. 422.

21. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 39 (28.09.93). - Ст. 383.

22. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 року № 2402-III// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.

23. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 березня 2007 р. № 3 // <http://www.scourt.gov.ua/>.

24. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21 грудня 2007 р. № 11 // <http://www.scourt.gov.ua/>.

25. Про практику розгляду судами справ про встановлення неправильності запису в актах громадянського стану: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 липня 1995 року №12 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2004. - № 11.

26. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // БЗЮПУ. — 1998. — № 8. — С. 7.

27. Про судову практику у справах за позовом про захист права приватної власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.1995 р. № 20 (зі змінами і доповненнями) // БЗЮПУ. — 1998. — № 8. — С. 26.
28. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 2002. — № 7. — Ст. 273.
29. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями) // ОВУ. — 2003. — № 11. — Ст. 461.
30. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // ОВУ. — 2004. — № 16. — Ст. 1088.

Література

1. Алексеев Н.А. Гей-брак: Семейный статус однополых пар в международном, национальном и местном праве / Н.А. Алексеев. — М.: Изд-во БЕК, 2002. — 416 с.
2. Белякова А.М. Советское семейное право / А.М. Белякова, Е.М. Ворожейкин. — М., 1974. — 304 с.
3. Бошко В.И. Очерки советского семейного права / В.И. Бошко. — К.: Госполитиздат УССР, 1952. — 371 с.
4. Веберс Я.Р. Правосубъектность граждан в советском гражданском и семейном праве / Я.Р. Веберс. — Рига: Зинатне, 1976. — 231 с.
5. Ворожейкин Е.М. Правовые основы брака и семьи / Е.М. Ворожейкин. — М.: Юридическая литература, 1969. — 160 с.
6. Ворожейкин Е.М. Семейные правоотношения в СССР / Е.М. Ворожейкин. — М.: Юрид. лит., 1972. — 336 с.
7. Грибанов В.П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав / В.П. Грибанов. — М.: Изд-во МГУ, 1972. — 284 с.
8. Данилин В.И. Ответственность по советскому семейному праву. Учебное пособие / В.И. Данилин. — Уфа, Издание Башкирского университета. — 1980. — 61 с.
9. Жилинкова И.В. Правовой режим имущества членов семьи / И.В. Жилинкова. — Харьков: Консум, 2000. — 398 с.
10. Загоровский А.И. Курс семейного права / [Под ред. В.А.Томсинова] / А.И. Загоровский. — М.: Зерцало, 2003. — 460 с.
11. Лушникова М.В. Единство частных и публичных начал в правовом регулировании трудовых, социально-обеспечительных и семейных отношений: История, теория и практика (сравнительно-правовое исследование) / М.В. Лушникова, А.М. Лушников, Н.Н. Тарусина. — Ярославль: Изд-во Яросл. гос. ун-та, 2001. — 416 с.
12. Мананкова Р.П. Правовой статус членом семьи по советскому семейному законодательству / [Под ред. Б.Л. Хаскельберга] / Р.П. Мананкова. — Томск: Изд-во Томского ун-та, 1991. — 232 с.

13. Матвеев Г.К. История брачно-семейного законодательства Украинской ССР / Г.К. Матвеев. – К.: Изд-во КГУ, 1960. – 64 с.
14. Матвеев Г.К. Советское семейное право / Г.К. Матвеев. – М.: Юридическая литература, 1978. – 240 с.
15. Мироненко В. П. Сімейне право України: Підручник / В.П. Мироненко, С.А. Пилипенко / [За заг. ред. В.П. Мироненко] – К.: Правова Єдність, 2008. – 477 с.
16. Муратова С.А. Семейное право: Учебное пособие. Нормативные акты / С.А. Муратова. – М.: Юриспруденция, 2001. – 384 с.
17. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України / [За ред. Є.О. Харитонов]. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2006. – 552 с.
18. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України: Гендерна експертиза / З.В. Ромовська. – К.: Логос, 2001. – 40 с.
19. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / З.В. Ромовська. – К.: Ін Юре, 2003. – 532 с.
20. Рясенцев В.А. Семейное право / В.А. Рясенцев. – М.: Юридическая литература, 1982. – 256 с.
21. Свердлов Г.М. Советское семейное право / Г.М. Свердлов. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1958. – 299 с.
22. Сімейне право України: Підручник / [За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Жилінкової] – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 264 с.
23. Сімейне право України: Підручник / [За ред. В.С.Гопанчука] – К.: Істина, 2002. – 304 с.
24. Сімейне право України: Підручник / [За ред. Ю.С.Червоного] – К.: Істина, 2004. – 464 с.
25. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / [За ред. І.В. Жилінкової] – Х.: Ксилон, 2008. – 855 с.
26. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / [За ред. С.Я. Фурси] – К.: КНТ, 2008. – 1248 с.
27. Слепакова А.В. Правоотношения собственности супругов / А.В. Слепакова. – М.: Статут, 2005. – 442 с.
28. Советское семейное право / [Под ред. В.Ф. Маслова, А.А. Пушкина]. – К., 1982. – 223 с.
29. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія / Стефанчук Р.О. — К.: КНТ, 2008. — 626 с.
30. Харитонов Є.О. Цивільне і сімейне права України: Навчально-практичний посібник / [За ред. Є.О. Харитонova, А.І. Дришлюка] / Харитонов Є.О., Калітенко О.М. Зубар В.М. та ін. – Х.: Одіссей, 2003. – 856 с.
31. Харчев А.Г. Брак и семья в СССР / А.Г. Харчев. – М.: Изд-во Мысль, 1979. – 367 с.

32. Цивільне право України: навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін.; за ред. Р. О. Стефанчука. — К.: Правова єдність, 2009. — 536 с.

Допоміжні джерела

1. Абашин Э.А. Семейное право: учебное пособие / Э.А. Абашин – М.: ИД «Форум»: ИНФРА-М, 2008. – 128с.
2. Александров И.Ф. Семейное право: Учеб. Пособие / И.Ф. Александров. – М.: РИОР, 2008. – 120 с.
3. В.И. Ответственность по советскому семейному праву. Учебное пособие / В.И. Данилин. – Уфа, Издание Башкирского университета. – 1980. – 61 с.
4. Загоровский А.И. Курс семейного права [Под ред. В.А.Томсинова] / А.И. Загоровский. – М.: Зерцало, 2003. – 460 с.
5. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: становлення і розвиток: монографія / Заїка Ю. О. — К.: КНТ, 2007. — 288 с.
6. Изварина А.Ф. Семейное право: Учеб. Пособие / А.Ф. Изварина / Рост. гос. экон. акад. Юрид. фак. - Ростов н/Д, 1998. - 83 с. - Библиогр.: с.81-82.
7. Кодифікація цивільного законодавства на українських землях: Т. 1. [За ред. Р.О. Стефанчука, М.О. Стефанчука]. – К.: Правова єдність, 2009. – 1168 с.
8. Комментарий к Кодексу Республики Беларусь о браке и семье Т.А. Белова, Ж.В. Захарова, В.В. Левый и др. / [Под ред. В.Г. Тихини, В.Г. Голованова] – Мн.: УП «Светоч», 2000. – 304 с.
9. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации / М. В. Антокольская, Ю. А. Королев, И. М. Кузнецова и др. / Под ред. И. М. Кузнецовой. — М.: Бек, 1996. — 512 с.
10. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации [Отв. ред. И.М. Кузнецова]. – М.: Юристъ, 2002. – 596 с.
11. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации [Под общ. ред. П.В. Крашениникова, П.И. Седугина]. – М.: ИНФРА-М : Норма, 1997. – 372 с.
12. Корнеева И.Л. Семейное право. Практикум / И.Л. Корнеева – М.: Юристъ, 2000. – 350 с.
13. Кравцова Л.Н. Семейное право : учебник для вузов / Л.Н. Кравцова. – Ростов н/Д : Феникс, 2008. – 314 с.
14. Кузнецова И.М. Семейное право: Учеб. для студентов учреждений среднего проф. образования, обучающихся по спец. "Правоведение" / И.М. Кузнецова - М.: Юристъ, 1999. - 118 с. - (Scholae).
15. Мазур О.С. Сімейне право України: Навч. посіб. Для дистанц. навчання / О.С. Мазур – К.: Ун-т «Україна», 2005. – 116 с.

16. Мананкова Р.П. Правовой статус членом семьи по советскому семейному законодательству [Под ред. Б.Л. Хаскельберга] / Р.П. Мананкова. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1991. – 232 с.
17. Маслов В.Ф. Действующее законодательство о браке и семье / В.Ф. Маслов, З.А. Подопригора, А.А. Пушкин. – Харьков, 1972. – 212 с.
18. Матвеев Г.К. История брачно-семейного законодательства Украинской ССР / Г.К. Матвеев. – К.: Изд-во КГУ, 1960. – 64 с.
19. Медведев И.Г. Комментарий к конвенциям в области имущественных отношений супругов и наследования / И.Г. Медведев. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 248 с.
20. Мельник Е.Ф. Права та обов'язки членів сім'ї. Дякі питання шлюбно-сімейного законодавства / Е.Ф. Мельник. – К.: Політвидав України, 1976. – 52 с.
21. Мироненко В. П. Сімейне право України: Підручник / В.П. Мироненко, С.А. Пилипенко [За заг. ред. В.П. Мироненко] – К.: Правова Єдність, 2008. – 477 с.
22. Муратова С. А. Семейное право: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция» / С.А. Муратова, - 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2009. – 367 с.
23. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України: Видання друге, доповнене / Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Білоусов Ю.В. та ін.. [За ред. Є.О. Харитонova]. – Х.: ТОВ «Одіссей». – 2008. – 560 с.
24. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / [за ред. Ю.С. Червоного]. – К. : Істина, 2003. – 464 с.
25. Немков А.М. Имущественные правоотношения в семье / А.М. Немков. – Пермь, 1966. – 132 с.
26. Нечаева А.М. Правонарушения в сфере личных семейных отношений / А.М. Нечаева– М.: Наука, 1991. – 238 с.
27. Нечаева А.М. Семейное право: Учебник – 3-е изд., перераб. и доп. / А.М. Нечаева – М.: Юристъ, 2008. – 328 с.
28. Пенкрат В.И. Семейное право Республики Беларусь / В.И. Пенкрат. – Минск: «Молодёжное научное общество», 2001. – 180 с.
29. Право и защита семьи государством [Отв. ред. В. П. Мозолин, В. А. Рясенцев] / Е.Г. Азарова, Ю.А. Королев, Е.В. Кулагина и др.; АН СССР, Ин-т государства и права – М. : Наука , 1987. – 182 с.
30. Пчелинцева Л.М. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации / Л.М. Пчелинцева. – М.: НОРМА, 2002. – 832 с.
31. Пчелинцева Л.М. Практикум по семейному праву. – 3-е изд., перераб. и доп. / Л.М. Пчелинцева – М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА – ИНФРА - М), 2001. – 304 с.
32. Пчелинцева Л.М. Семейное право России : учебник / Л.М. Пчелинцева. – 6-е изд., перераб. – М. : Норма, 2009. – 720 с.

33. Резепов Ильдар Шамильевич. Краткий курс по семейному праву: учеб. пособие / И.Ш. Резепов. – 2-е узд., испр. – М.: Издательство «Окей-книга», 2008. – 112с.
34. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / З.В. Ромовська. – К.: Ін Юре, 2003. – 532 с.
35. Ромовська З.В. Українське сімейне право : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Зорислава Ромовська. – К. : Правова єдність, 2009. – 500 с.
36. Рузакова О.А. Семейное право: Учеб.-практ. Пособие / О.А. Рузакова. – М. : Экзамен: Право и закон, 2003. - 256 с.
37. Семейное право: Учебник / Гонгало Б.М., Крашенинников П.В., Михеева Л.Ю., Рузакова О.А. [Под ред. П.В. Крашенинникова] М.: Статут, 2008. – 302 с.
38. Семейное право России : практикум и методические материалы: учеб. пособ. / О,И. Величкова, Е.А. Позднякова, О.А. Поротникова и др. – М. : Волтерс Клувер, 2009. – 288 с.
39. Семейное право Российской Федерации и иностранных государств: Основные институты / [Под ред. В.В. Залесского] – М.: 2004. – 310с.
40. Семейное право: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция» / [Под ред. Ю.Ф. Беспалова, О.А. Егоровой, О.Ю. Ильиной] – М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2009. – 367 с.
41. Семенов Ю.И. Происхождение брака и семьи / Ю.И. Семенов. – М.: Мысль, 1974. – 248 с.
42. Сравнительное брачное право России, Украины и Беларуси. Учеб. пособие – М.: Издательство «Юрлитинформ», 2008. – 216 с.
43. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав: монографія / Стефанчук М.О. — К.: КНТ, 2008. — 184 с.
44. Стефанчук Р. О. Загальнотеоретичні проблеми поняття та системи особистих немайнових прав фізичних осіб у цивільному праві України: монографія / Р.О. Стефанчук / Академія правових наук України; НДІ приватного права і підприємництва. Подільська лабораторія з проблем адаптації цивільного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. — Хмельницький: Видавництво Хмельницького ун-ту управління та права, 2006. — 170 с.
45. Тарусина Н.Н. Семейное право: Учеб. пособие / Н.Н. Тарусина - М.: Проспект, 2001. - 142 с.
46. Тимошенко И.В. Брачно-семейные отношения и споры: советы адвоката / И.В. Тимошенко, Ф.П. Ходеева – Москва: ИКЦ «МарТ», Ростов н/Д: Издательский Центр «МарТ», 2004. – 240 с.

47. Туманова Л.В. Защита семейных в Европейском суде по правам человека / Л.В.Туманова, И.А. Владимирова – М.: Издательский Дом «Городец», 2007. – 208 с.

48. Цатурова М.К. Русское семейное право XVI-XVIII вв. / М.К. Цатурова - М.: Юрид. лит, 1991. - 111 с.

49. Шевченко Я.М. Вдосконалення законодавства про сім'ю / Я.М. Шевченко – К.: Наукова думка, 1986. – 165 с.

50. Шевченко Я.М. Юридичне розуміння поняття сім'ї / Я.М. Шевченко // Гендерні паритети в умовах трансформації суспільства: Монографія / Кол.авт. [За заг.ред. Н.М. Оніщенко, Н.М. Пархоменко] – К.: ТОВ "Видавництво «Юридична думка». – 372 с.

51. Шевченко Я.Н. Совершенствование законодательства о браке и семье: Теоретические проблемы соотношения гражданского и семейного законодательства / Я.Н. Шевченко. – К., 1986. – 168 с.

52. Шимин Н.Д. Семья как общественное явление : Опыт социал.-филос. анализа / Н.Д. Шимин. – Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 1989. – 188 с.

53. Янушкевич И.П. Семейное право: Учеб. пособие / И.П. Янушкевич - Рос. агентство по пат. и товар. знакам. Информ.-изд. центр. - М., 2001. - 105 с.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОЛІЗІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

1. Назва дисципліни: Теоретичні засади колізійного регулювання міжнародних приватно-правових відносин.

2. Код дисципліни: ППВ 2.1.4.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 12, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 150 год. Разом 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладач: Гринько Світлана Дмитрівна, завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

- основні категорії міжнародного приватного права;
- нормативну базу щодо регулювання міжнародних приватноправових відносин;

- основні інститути міжнародного приватного права;

розуміти:

- проблеми застосування основних інститутів колізійного права;
- специфіку вирішення колізійних питань в рамках окремих інститутів міжнародного приватного права;

бути спроможним:

- з'ясувати роль і місце колізійного та матеріально-правового регулювання в системі регулювання міжнародних приватноправових відносин

- аналізувати і оцінювати тенденції, суперечності, доцільність у визначенні головних напрямів розвитку міжнародного приватного права;

- оцінювати і робити відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених контрактів, а також визначення перспектив та можливих напрямів вирішення конкретних правових казусів.

9. Спосіб навчання: аудиторне.

10. Зміст дисципліни:

1. Проблеми поняття, предмету, методів і системи міжнародного приватного права.

2. Історія становлення міжнародного приватного права.

3. Проблеми джерел міжнародного приватного права.

4. Проблеми механізмів правового регулювання в МПрП.

5. Проблеми суб'єктного складу приватноправових відносин ускладнених іноземним елементом.

6. Проблеми правового регулювання речових прав в МПрП.

7. Проблеми колізійного регулювання договірних відносин в МПрП.

8. Проблеми регулювання позадоговірних зобов'язань в МПрП.

9. Проблеми спадкування в МПрП.

10. Проблеми регулювання сімейних правовідносин в МПрП.

11. Проблеми правового регулювання міжнародних трудових відносин.

12. Проблеми міжнародного цивільного процесу.

13. Проблеми вирішення спорів в порядку міжнародного комерційного арбітражу.

11. Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.1950 р. Офіційний вісник України. — 1998. — № 13.
3. Земельний кодекс від 25.10.2001 р. // Офіційний вісник України. — 2001. — №46. — Ст. 2038.
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. // Відомості Верховної Ради України УРСР. — 01971. — №50. — Ст. 375.
5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // Голос України. — 1995. — №№127-128.
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року // Офіційний вісник України. — 2006. — № 15. — Ст. 1171.
7. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 1958) // Офіційний вісник України. — 2004. — № 45. — Ст. 3004.
8. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2005. — № 6.
9. Повітряний кодекс України від 04.05. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — №25. — Ст. 274.
10. Положення про порядок застосування до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності спеціальних санкцій, передбачених статтею 37 Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність”: затверджене наказом Міністерства економіки України від 17 квітня 2000 р. № 52 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 19. — Ст. 801.
11. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 р. № 201 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 39. — Ст. 1784.
12. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 21. — Ст. 152.
13. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р. № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 24. — Ст. 207.
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 31-32. — Ст. 263.
15. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-ХП // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 31. — Ст. 338.
16. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18

березня 2004 р. № 1629-ІУ // Офіційний вісник України. — 2004. — № 15. — Ст. 1028.

17. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 40. — Ст. 183.

18. Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів: Указ Президента України від 4 жовтня 1994 р. № 567/94 // Урядовий кур'єр. — 1994. — № 154-155.

19. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 21 січня 2004 р. № 22 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 13. — Ст. 908.

20. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора: Постанова КМ України від 30 січня 1997 р. № 112 // Офіційний вісник України — 1997. — № 6. — Ст. 47.

21. Про затвердження положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій: Постанова КМ України від 7 серпня 1996 р. № 928 // Зібрання постанов Уряду України. — 1996. — № 16. — Ст. 439.

22. Про затвердження Порядку видачі, продовження строку дії та анулювання дозволів на використання праці іноземців та осіб без громадянства: Постанова КМ України від 8 квітня 2009 р. № 322 // Офіційний вісник України. — 2009 — № 26. — Ст. 871.

23. Про затвердження Статуту залізниць України: Постанова КМ України від 6 квітня 1998 р. № 457 // Офіційний вісник України. — 1998. — № 14. — Ст. 548.

24. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 29. — Ст. 377.

25. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 47. — Ст. 646.

26. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — №25. — Ст.198.

27. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-ІV // Голос України. — 2004. — № 142. — Серпень.

28. Про платіжні системи і переказ грошей в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2346-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 29. — Ст. 187.

29. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. № 185/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 40. — Ст. 364.

30. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. // Відомості Верховної Ради Україн. — 2012. — №19-20. — Ст.179.

31. Про практику розгляду судами клопотань про визнання і виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 грудня 1999 р. № 12 // Вісник Верховного Суду України. — 2000. — № 1.

32. Про приєднання України до Афінської конвенції про перевезення морем пасажирів та їх багажу 1974 року і Протоколу 1976 року до неї: Закон України від 15.07.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 33. — Ст. 305.

33. Про приєднання України до Афінської конвенції про перевезення морем пасажирів та їх багажу 1974 року і Протоколу 1976 року до неї: Закон України від 15 липня 1994 р. № 115/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 33. — Ст. 305.

34. Про приєднання України до Європейської угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ): Закон України від 2 березня 2000 р. № 1511-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 13. — Ст. 116.

35. Про приєднання України до Конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах: Закон України від 19.10.2000 р. // Офіційний вісник України. — 2000. — № 46. — Ст. 1974.

36. Про приєднання України до Конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах: Закон України від 19 жовтня 2000 р. № 2052-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 49. — Ст. 424.

37. Про приєднання України до Конвенції про колізії законів, які стосуються форми заповітів: Закон України від 17.12.2009 р. // Офіційний вісник України. — 2009. — № 101. — Ст. 3501.

38. Про приєднання України до Конвенції про стягнення аліментів за кордоном: Закон України від 20.07.2006 р. // Офіційний вісник України. — 2006. — № 31. — Ст. 2199.

39. Про ратифікацію Конвенції про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу: Закон України від 8 квітня 1999 р. № 581-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 19. — Ст. 179.

40. Про ратифікацію Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року: Постанова ВР України від 14.07.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 36. — Ст. 368.

41. Про ратифікацію Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами: Закон України

від 16 березня 2000 р. № 1547-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 21. — Ст. 161.

42. Про ратифікацію Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 240/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 46. — Ст. 417.

43. Про ратифікацію Конвенції про транснаціональні корпорації: Закон України від 13 липня 1999 р. № 921-XIV// Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 36. — Ст. 323.

44. Про ратифікацію Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права: Указ Президії ВР УРСР від 19.10.1973 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1973. — № 45. — Ст. 401.

45. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 грудня 1998 р. № 354-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 5-6. — Ст. 441.

46. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — №19. — Ст.80.

47. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ від 19 лютого 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. -№17. — Ст.184.

48. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: Постанова КМ України та НБУ від 21 червня 1995 р. .№ 444 // Зібрання постанов Уряду України. — 1995. — .№ 9. — Ст. 243.

49. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 р. .№ 1172-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 51. — Ст. 446.

50. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 51. — Ст. 446.

51. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 р. № 192/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 29. — Ст. 139.

52. Про участь України в Європейській конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 року: Постанова ВР України від 14.07.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 36. — Ст. 371.

53. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП: Закон України від 15 липня 1994 р. .№ 117/94-ВР// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 33. — Ст. 307.

54. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Офіційний вісник України. — 2002. — №7. — Ст. 273.
55. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. — 2003. — №11. — С.461.
56. Ануфриева Л.П. Международное частное право: Учебник / Людмила Петровна Ануфриева. — В 3 т. — М. : БЕК , 2000. — Том 1. — 288 с.
57. Ануфриева Л.П. Международное частное право: Учебник / Людмила Петровна Ануфриева. — В 3 т. — М. : БЕК , 2000. — Том 2. — 656 с.
58. Ануфриева Л.П. Международное частное право: Учебник / Людмила Петровна Ануфриева. — В 3 т. — М. : БЕК , 2000. — Том 3. — 768 с.
59. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник // Марк Моисеевич Богуславский. — М. : Юрист , 2004 . — 272 с.
60. Лунц Л.А., Марышева Н.И. Курс международного частного права. Международный гражданский процесс. — М. : Статут, 1976. — 1067 с.
61. Міжнародне приване право в Київському університеті: антологія : у 2 т. / За ред. А.С. Довгерта. — К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. — Т.1. — 495 с.
62. Міжнародне приване право в Київському університеті: антологія : у 2 т. / За ред. А.С. Довгерта. — К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. — Т.2. — 791 с.
63. Очерки международного частного права [Довгерт А.С., Бирюков А.Ю., Бурлай О.Е., Варшоломидзе Л.Г. и др.] / Под общ. ред. А.С. Довгерта. — Х. : Одиссей, 2007. — 816 с.
64. Федияк Г.С., Федияк Л.С. Міжнародне приватне право: Підручник / Галина Степанівна Федияк, Лариса Степанівна Федияк. — К. : Атіка, 2004. — 544 с.
65. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: Підручник / Валентин Леонідович. — К. : Атіка, 2006. — 608 с.
66. Коссаk В.М Правові засади іноземого інвестування / Володимир Михайлович Коссаk. — Львів : Центр Європи, 1999. — 239 с.
67. Шмиттгофф К. Экспорт. Право и практика международной торговли / Клайв Максимилиан Шмиттгофф. — М. : Юридическая литература, 1993. — 511 с.
- 12.Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.
13. Мова навчання: українська.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

1. Назва дисципліни: Проблеми кримінального права
2. Код дисципліни: ППВ 2.2.1.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 1-й, 2-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – б), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 30 (лекції – 18, семінарські (практичні) заняття – 12), самостійна робота – 150 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 20 год. (лекції – 12, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 160 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладач: Брич Лариса Павлівна, виконувач обов'язків завідувача кафедри кримінального права та процесу, доктор юридичних наук, доцент.
8. Результати навчання:
  - аспірант повинен:
    - знати:
      - абстрактні категорії, поняття кримінального права;
      - основні проблеми кримінального права та способи їх подолання;
      - сутність та специфіку правової природи кримінального права, його співвідношення з іншими галузями права;
      - основні принципи дії законів, судових рішень і документів в просторі;
      - практику українських судів з основних питань кримінального права;
    - розуміти:
      - зміст норм кримінального законодавства до конкретних життєвих ситуацій.
    - бути спроможним:
      - аналізувати наукові думки та робити власні обґрунтовані висновки;
      - володіти основними напрямками чинного законодавства та правозастосовчої практики щодо основних проблем кримінального права;
      - правильно тлумачити та застосовувати чинне законодавство;
      - аналізувати фактичні обставини справи та на основі цього пропонувати шляхи її вирішення, а також володіти навичками кризової аналітики та нестандартного мислення з метою пошуку альтернативних варіантів вирішення спорів.
9. Спосіб навчання: аудиторне.
10. Зміст дисципліни

1. Наука кримінального права та вчення про принципи кримінального права
2. Вчення про склад злочину
3. Проблеми відповідальності за вчинення кримінального правопорушення
4. Проблеми призначення покарання
5. Особливості звільнення від покарання та його відбування
6. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх
7. Проблеми кримінально-правової кваліфікації
8. Проблеми кваліфікації злочинів проти життя та здоров'я особи
9. Проблеми кваліфікації злочинів проти власності
10. Проблеми кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності
11. Проблеми кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з нажанням публічних послуг.

11. Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативні джерела

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EА%2F96-%E2%F0>.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341 - III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

1.2. Літературні джерела

1. Гришук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: [Навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл.]/ В.К. Гришук. – К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2006. – 568с.
2. Кваліфікація злочинів: [Навчальний посібник] / За ред. О.О. Дудорова, Є. О. Письменського. – К.: Істина, 2010. – 430 с.
3. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів: [навч. посіб.] /М.Й. Коржанський. – [Вид. 3-тє доповн. та переробл.]. – К.: Атіка, 2007. – 592 с.
4. Кримінальне право (Загальна частина): підручник / [А.М. Бабенко, Ю.А. Вапсва, В. К. Еришук та ін.]; за заг. ред. О. М. Бандурки; МВС України, Харків. націон. ун-т внутр. справ. – Х.: Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: [підручник] / [Ю.В. Александров, В. І. Антипов, М. В. Володько, О. О. Дудоров та ін.]; за

ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – [Вид. 5-те, переробл. та доповн.]. – К.: Атіка, 2009. – 408 с.

6. Кримінальне право України. Особлива частина: [підручник] / [Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В. А. Клименко та ін.]; за ред. М.І. Мельника, В. А. Клименка. – [Вид. 5-те, переробл. та доповн.]. – К.: Атіка, 2009. – 744 с.

7. Кримінальне право України. Загальна частина: [Навчальний посібник] – За редакцією О. М. Омельчука. – К.: Алерта: КНТ; ЦУЛ, 2010. – 208 с.

8. Кримінальне право України. Загальна частина: Схеми. Таблиці. Визначення: [навч. посібник] / [За ред. докт. юрид. наук Є. Фесенка. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 272 с.

9. Кримінальне право України: Загальна частина: [підручник] / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 456 с.

10. Кримінальне право України: Особлива частина: [підручник] / Ю.В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид.; переробл. і допов. Х.: Право, 2010. – 608 с.

11. Кримінальне право України: судові прецеденти (1864-2007 рр.) / За ред. Маляренка В. Т. – К.: Освіта України, 2008. – 1104 с.

12. Кузнецов В.В. Теорія кваліфікації злочинів: [підручник] / [В.В. Кузнецов, А.В. Савченко]; за заг. ред. проф. Є.М. Моїсеєва та О.М. Джужи; наук. ред. к.ю.н., доц. І. А. Вартилицька. – [2-е вид. перероб.]. – К.: КНТ, 2007. – 300 с.

13. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: [навч. посіб.] / Навроцький В. О. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.

14. Судова практика Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ: офіц. вид./ Вищ. спеціаліз. суд України з розгляду цив. і кримін. справ; за заг. ред. С.М. Міщенко. Кн. друга: Кримінальні справи / упоряд. С.М. Міщенко. – К.: Ін Юре, 2012. – 496 с.

2. Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

2. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1129-15>

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/606-14>
7. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
8. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. № 3781 – XII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3781-12>.
9. Про державну виконавчу службу: Закон України від 24.03.1998 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=202%2F98-%E2%F0>.
10. Про Державну прикордонну службу: Закон України від 03.04.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-15>.
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>

2.2. Літературні джерела

1. Андрушко П.П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: Монографія / П.П. Андрушко. – К.: КНТ. – 2007. – 328 с.
2. Бережний С.Д. Відповідальність за умисне вбивство з корисливих мотивів за кримінальним законодавством України: монографія: – Хмельницький, Хмельницький університет управління та права, 2011. – 236с.
3. Борисов В.І. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості: (Лекції 6 та 7). – Харків: Видавець ФОП Вапнярчук Н. М., 2008. – 32 с.
4. Гуторова Н.О. Преступления в сфере хозяйственной деятельности. – Х.: Одиссей, 2003. – 256 с.
5. Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В.І. Борисова, проф. В.І. Тютюгіна. - Х.: Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2011. – 160 с.
6. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін. За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація.

Вид. четверте, доповн. (науково-практичний коментар) Харків: ТОВ «Одіссей», 2008. – 1208 с.

7. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Додаток (науково-практичний коментар) / Баулін Ю.В., Гавриш С.Б., Гізімчук С.В. та ін. – Харків: ТОВ «Одіссей», 2008. – 229 с.

8. Куц В.М., Кириченко О.В. Неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці (кримінально-правова характеристика та заходи протидії) / Монографія. – К., Х.: Харків юридичний, 2006. – 212 с.

9. Налуцишин В.В. Кримінальна відповідальність за хуліганство (ст.296 КК України): [монографія]. – Х.: Харків юридичний, 2009. – 252 с.

10. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: У 2 т. – Т.1 / За заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури. – 2009. – 964 с.

11. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: У 2 т. – Т.2 / За заг. ред. П.П. Андрушка – 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури. – 2009. – 624 с.

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 9-тє вид., переробл. та доповн. – К.: Юридична думка, 2012. – 1316 с.

13. Нікіфорова Т.І. Обставини, які пом'якшують покарання за кримінальним правом України: Монографія / Т.І.Нікіфорова. – Харків, 2009. – 208 с.

14. Фесенко Є.В. Злочини проти здоров'я населення та система заходів з його охорони. Монографія. – К.: Атіка, 2004, – 280 с.

3. Інформаційне забезпечення

15. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.

16. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.

17. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.

18. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/> — Вищий господарський суд України.

19. <http://www.vasu.gov.ua/> — Вищий адміністративний суд України.

20. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.

21. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.

22. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.

23. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.

24. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.

25. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.

26. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.

27. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

28. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

12. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

1. Назва дисципліни: Теорія та практика кримінального судочинства

2. Код дисципліни: ППВ 2.2.2.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 1-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 150 (кредитів ЄКТС – 5), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 26 (лекції – 16, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 124 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 18 год. (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 132 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Волкотруб Сергій Григорович, доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

– підходи науковців до розуміння ключових понять теорії кримінального процесу;

– основні етапи розвитку кримінально-процесуального законодавства;

– основні підходи до вирішення проблем кримінального процесуального права;

– основні проблеми захисту прав, свобод та законних інтересів особи в кримінальному судочинстві

розуміти:

– тенденції розвитку кримінально-процесуальної науки на сучасному етапі її розвитку;

– основні проблем правозастосовної практики щодо виявлення злочинів, їх розслідування та судового розгляду матеріалів провадження

- перспективи розвитку кримінально-процесуального законодавства;
бути спроможним:
- правильно формулювання наукову проблему, пов'язану зі здійсненням кримінальної процесуальної діяльності;
- визначати стан та тенденції розвитку кримінального процесуального законодавства щодо проблемних інститутів процесуального права;
- використовувати досягнення науки кримінального процесуального права для вирішення професійних завдань.

9. Зміст дисципліни:

1. Основні положення доктрини кримінального процесу
2. Реалізація загальних засад кримінального провадження
3. Правовий статус суду та учасників кримінального провадження
4. Докази і доказування у кримінальному провадженні
5. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження
6. Актуальні питання досудового розслідування
7. Проблеми судового провадження у першій інстанції
8. Перегляд судових рішень у кримінальному провадженні
9. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

10. Рекомендована література:

1. Базові джерела
  - 1.1. Нормативні джерела
    4. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.
    5. Кримінальний кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
    6. Кримінальний процесуальний кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
  - 1.2. Літературні джерела
    1. Кримінальний процес: [підручник] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; За ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – 824 с.
    2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. – Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; За заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

3. Кримінальний процес: навчально-методичний посібник. / Укл. О.В.Поліщук, С.Л.Деревянкін, С.В.Албул, О.Б.Пойзнер. – Одеса: ОДУВС, 2014. – 266 с.

4. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина) [Текст]/ [Рожнова В.В., Савицький Д.О., Конюшенко Я.Ю. та ін.]. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 280 с.

5. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Особлива частина) [Текст]/ [Хабло О.Ю., Степанов О.С., Климчук М.П. та ін.]. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 200 с.

2.Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй 10.12.1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України: декларації, документи / упорядник Ю. К. Качуренко. — К.: Наукова думка, 1992. — С. 18–24.

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, прийнятий Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 16.12.1966 р. // Права людини. Міжнародні договори України. — К., 1992. — С. 36–58.

3. Конвенція про захист прав і основних свобод людини, підписана у Римі, 04.11.1950 р. // Вісник Українського центру прав людини. — 1998. — № 3. — С. 29–37.

4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України 23.02.2006 р. // ОВУ. — 2006. — № 12. — Ст. 792; ВВР. — 2006. — № 30. — Ст. 260.

5. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. // ОВУ. — 2006. — № 1–2. — Ст. 13; № 6 (уточнення); ВВР. — 2006. — № 15. — Ст. 128.

6. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 р. // ВВР. — 1996. — № 49. — Ст. 272.

7. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. // ВВР. — 1994. — № 28. — Ст. 232.

8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453–VI // ВВР. — 2010. — № 41, № 41–42; № 43; № 44–45. — Стор. 1468. — Ст. 529.

9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. — 1994. — 2 березня.

10. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. — 1994. — 2 березня.

11. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – 360 с.
12. Про застосування законодавства, що забезпечує незалежність суддів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996 р. № 4 // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995–1998) / відповід. ред. П. І. Шевчук. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — С. 34–40.
13. Про застосування судами норм Конституції України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9 // Право України. — 1997. — № 8. — С. 7.
14. Про незалежність судової влади: постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 р. № 8 // Вісник Верховного Суду України. — 2007. — № 6.
15. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Затв. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1377 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2015 р. за № 1498/27943 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>

2.2. Допоміжні джерела

1. Верхогляд-Герасименко О.В. Забезпечення майнових прав особи при застосуванні заходів кримінально-процесуального примусу: Монографія. – Харків.: Вид-во «Юрайт», 2012. – 216 с.
2. Зеленський С.М., Назаренко С.П., Письменний Д.П. Провадження у справах дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2012. – 160 с.
3. Капліна О.В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: Монографія. – Харків: Право, 2008. – 296 с.
4. Коваленко Є.Г. Теорія доказів у кримінальному процесі України: [підручник] / Коваленко Є.Г. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 632 с.
5. Літвінова І. Ф. Забезпечення недоторканості житла чи іншого володіння особи в кримінальному процесі: [монографія] / І. Ф. Літвінова – К.: О.С. Ліпкан, 2012. – 230 с.
6. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика / В.Т. Маляренко. – К.: Ін Юре, 2004. – 544 с.
7. Молдаван А.В. Кримінальний процес України [текст]: Навч. посіб./А.В.Молдаван, С.М.Мельник – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
8. Молдаван А.В., Кацавець Р.С. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи. - К.: Алерта, 2014. – 352 с.

9. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / Відп. ред. В. С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

10. Попелюшко В.О. Судовий розгляд кримінальної справи: [навч. посіб.] / В.О. Попелюшко. – К.: Кондор, 2006. – 234 с.

11. Смоков С.М., Горелкіна К.Г. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві. – Одеса: Астропринт, 2012. – 152 с.

12. Статіва І.І. Початковий етап досудового провадження в сучасному кримінальному процесі: український і західний контексти: Монографія. – Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 248 с.

13. Татаров О.Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС): [монографія] / Татаров О.Ю. – Донецьк: ТОВ « ВПП « ПРОМІНЬ», 2012. – 640 с.

14. Яновська О.Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: Монографія. – К.: Прецедент, 2011. – 303 с.

3. Інформаційне забезпечення

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.

2. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.

3. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.

4. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.

5. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.

6. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.

7. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.

8. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.

9. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.

10. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.

11. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

12. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

11.Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

12. Мова навчання: українська.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Назва дисципліни: Проблеми криміналістики та судово-експертної діяльності

2. Код дисципліни: ППВ 2.2.3.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 150 (кредитів ЄКТС – 5), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 26 (лекції – 16, семінарські (практичні) заняття – 10), самостійна робота – 124 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 18 год. (лекції – 10, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 132 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Волкотруб Сергій Григорович, доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

– сучасні уявлення та дискусійні питання про предмет криміналістики її інтегруюче місце в системі юридичних наук;

– сутність та наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій практиці;

– поняття, завдання та джерела криміналістичної техніки, правові, організаційні, етичні і тактичні засади використання науково-технічних засобів у кримінальному провадженні;

– поняття та класифікацію криміналістичних версій, правила їх побудови та перевірки;

– типові слідчі ситуації та слідчі версії початкового етапу розслідування злочинів;

– положення законодавства України, в яких закріплені вимоги, що висуваються до судового експерта, підстави і порядок набуття правового статусу судового експерта, його права, обов'язки, правові гарантії, юридичну відповідальність, підстави для відводу;

– правові, організаційні, етичні, психологічні основи призначення та проведення судових експертиз;

– гносеологічні та методологічні основи експертно-криміналістичних досліджень.

розуміти:

– як правильно використовувати методологічний інструментарій для вирішення проблем криміналістики та судово-експертної діяльності.

бути спроможним:

– використовувати отриману, внаслідок дослідження джерел матеріальних та ідеальних відображень, інформацію для розкриття і розслідування кримінальних правопорушень;

– використовувати рекомендації окремих криміналістичних методик при розкритті, розслідуванні та запобіганні вчиненню злочинів;

– формулювати версії і визначати напрямки розслідування кримінальних правопорушень, планувати проведення слідчих (розшукових) дій;

– приймати рішення, спрямовані на попередження кримінальних правопорушень по матеріалам розслідування конкретного кримінального провадження.

– обробляти отримані результати, аналізувати, узагальнювати, формулювати експертні висновки на основі отриманих емпіричних та аналітичних даних.

9. Зміст дисципліни

1. Становлення криміналістики, як науки в Україні.

2. Сучасний стан та перспективи розвитку криміналістики в зарубіжних країнах.

3. Криміналістичні проблеми вивчення та протидії злочинної діяльності.

4. Актуальні проблеми інформаційного забезпечення розслідування злочинів.

5. Криміналістичні проблеми розкриття злочинів по гарячих слідах.

6. Криміналістичні проблеми розслідування злочинів проти особи.

7. Взаємодія слідчих і оперативно-розшукових органів у процесі розкриття злочинів.

8. Структура криміналістичних методик розслідування резонансних злочинів.

10. Становлення та розвиток судової експертрології.

11. Нормативно-правові основи проведення експертизи.

12. Аналіз судово-експертної практики.

13. Кримінально-правові ризики при здійсненні судово-експертної експертної діяльності.

14. Міжнародне співробітництво у сфері судово-експертної діяльності. Особливості організації міжнародного співробітництва в держаних науково-дослідних судово-експертних установах України на сучасному етапі.

15. Організація наукових досліджень за напрямками судово-експертної діяльності.

16. Експертні методики як одна із основних складових ресурсного забезпечення судової експертизи.

17. Впровадження системи управління якістю судової експертизи ISO/IEC 17025.

10. Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативні джерела

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. // Голос України від 19.05.2012 р. — № 90-91.

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25. — Ст. 131.

4. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 28. — Ст. 232.

1.2. Літературні джерела

3. Аверьянова Т. В. Судебная экспертиза: курс общей теории / Т.В. Аверьянова. — М.: Инфра-М, Норма, 2012. — 480 с.

4. Белкин Р. С. Курс криминалистики: учеб. пособие для вузов / Р.С. Белкин. — 3-е изд. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001. — 837 с.

2. Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах: наказ М-ва юстиції України від 12.12.2011 р. № 3505/5 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 98. — Ст. 3591.

2. Інструкція про порядок і розміри відшкодування витрат та виплат винагороди особам, що викликаються до органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: постанова Каб. Міністрів України від 01.07.1996 р. № 710 [Електрон. ресурс]. — Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua

3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз: наказ М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 // Офіц. вісн. України. — 1998. — № 46. — С. 172

4. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй 10.12.1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України: декларації, документи / упорядник Ю. К. Качуренко. — К.: Наукова думка, 1992. — С. 18–24.

5. Господарський процесуальний кодекс України: від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 6. — Ст. 56. — Електрон. версія ред. 11.08.2013 р.

6. Кодекс адміністративного судочинства України: від 06.07.2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–37. – Ст. 446. – Електрон. версія ред. 11.08.2013 р.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–13. – Ст. 88. – Електрон. версія ред. 11.08.2013 р.
8. Цивільний процесуальний кодекс України: від 18.03.2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №№ 40–42. – Ст. 492. – Електрон. версія ред. 11.08.2013 р.
9. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207. – Електрон. версія ред. 11.08.2013 р.
10. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198. – Електрон. версія ред. 29.09.2005 р.
11. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232. – Електрон. версія ред. 19.11.2012 р.
12. Положення про Міністерство юстиції України: затв. Указом Президента України від 06.04.2011 р. № 395/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 28. – Ст. 1162. – Електрон. версія ред. 17.04.2013 р.
13. Інструкція про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів [Електронний ресурс]: затв. постановою Каб. Міністрів України від 01.07.1996 р. № 710. – Режим доступу ред. 07.12.2012 р.: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF>
14. Деякі питання надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції: постанова Каб. Міністрів України від 27.07.2011 р. № 804 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 57. – Ст. 2296. – Електрон. версія ред. 19.11.2012 р.
15. Положення про Координаційну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції: затв. постановою Каб. Міністрів України від 16.11.1994 р. № 778 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 39. – Ст. 1557. – Електрон. версія ред. 23.05.2007 р.
16. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5) // Офіційний вісник України. – 2013. – № 3. – Ст. 91. – Електрон. версія ред. 26.12.2012 р.

17. Положення про Науково-консультативну та методичну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України: затв. наказом М-ва юстиції України від 27.03.2012 р. № 470/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 27. – Ст. 1016. – Електрон. версія ред. 27.03.2012 р.

18. Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України: затв. наказом М-ва юстиції України від 30.12.2011 р. № 3660/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 3. – Ст. 105. – Електрон. версія ред. 30.12.2011 р.

19. Порядок ведення державного реєстру атестованих судових експертів: затв. наказом М-ва юстиції України від 29.03.2012 р. № 492/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 27. – Ст. 1017. – Електрон. версія ред. 29.03.2012 р.

20. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів: затв. наказом М-ва юстиції України від 09.08.2005 р. № 86/5 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 33. – Ст. 1996. – Електрон. версія ред. 24.05.2013 р.

21. Наказ ГПУ, МВС, СБУ, АДПСУ, Мінфін, Мінюст від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5 «Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні».

22. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // ОВУ. — 2002. — № 7. — Ст. 273.

23. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // ОВУ. — 2005. — № 32. — Ст. 1918; ВВР. — 2005. — № 35–36, 37. — Ст. 446.

24. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України МВС України; Наказ, Положення, Перелік від 03.11.2015 № 1343 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15>

25. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076–VI // ОВУ. — 2012. — № 62. — Стор. 17. — Ст. 2509.

26. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. у ред. Закону від 04.11.2010 р. № 2677–VI // ВВР. — 2011. — № 19–20. — Ст. 142.

27. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України 23.02.2006 р. // ОВУ. — 2006. — № 12. — Ст. 792; ВВР. — 2006. — № 30. — Ст. 260.

28. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. № 3782-XII // Там же. – 1994. – № 11. – Ст. 51.

29. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.

30. Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. // ВВР. — 1991. — № 53. — Ст. 793; 1993. — № 22. — Ст. 229, № 50. — Ст. 474; 1995. — № 11. — Ст. 71.

31. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // ВВР. — 2010. — № 41, № 41–42; № 43; № 44–45. — Стор. 1468. — Ст. 529.

32. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: постанова Пленуму Верховного Суду України від 20.05.1997 р. № 8 // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995–1998) / відповід. ред. П. І. Шевчук. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — С. 78–85.

2.2. Літературні джерела

82. Алексеев О. О. Розслідування окремих видів злочинів. [текст]: навч. посіб. / Алексеев О. О., Весельський В. К., Пясковський В. В. — К.: «Центр учбової літератури», 2013. — 278 с.

83. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник— Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. — 336 с.

84. Галаган В. І. Процесуальний порядок і тактика одержання зразків для експертного дослідження у кримінальному судочинстві України / В.І. Галаган, О. В. Козак. — Донецьк: Промінь, 2012. — 240 с.

85. Експертизи у судовій практиці / за заг. ред. В. Г. Гончаренка. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 387 с.

86. Карпов Н. С. Криміналістичні засади вивчення злочинної діяльності: [монографія] / Карпов Н. С. — К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. — 522 с.

87. Когутич І. І. Криміналістика: [курс лекцій] / І. І. Когутич. — К.: Атіка, 2008. — 888 с.

88. Когутич І. І. Криміналістичні знання, їх сутність і потреба розширення меж використання: [монографія] / І. І. Когутич. — Львів: Тріада плюс, 2008. — 420 с.

89. Коновалова В. О. Юридична психологія: академ. курс / В.О. Коновалова, В. Ю. Шепітько. — К.: Вид. Дім “Ін Юре”, 2004. — 424 с.

90. Кримінально-процесуальні та криміналістичні прийоми і засоби протидії злочинній діяльності / С. В. Євдокіменко, Я. В. Кузьмічов, В.В. Семенов, С. В. Хільченко: [Монографія]. — К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. — 352 с.

91. Криміналістика: [підручник] / [В. Д. Берназ, В. В. Бірюков, А.Ф. Волобуєв]; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х.: ХНУВС, 2011.

92. Криміналістика. Академічний курс: [підручник] / Т.В. Варфоломеєва, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров [та ін.]. — К.: Юрінком Інтер, 2011.

93. Кримінально-процесуальні та криміналістичні прийоми і засоби протидії злочинній діяльності / Євдокіменко С. В., Кузьмічов Я. В., Семенов В. В., Хільченко С. В. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 352 с.
94. Криміналістика: [учеб. для вузов] / под. ред. И. Ф. Герасимова и Л. Я. Драпкина. – М.: Высшая школа, 2000. – 864 с.
95. Криміналістика: [Учебник] / Под ред. В. А. Образцова. – М.: Юристъ, 1999. – 735 с.
96. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: [підручник для студентів юрид. вузів і фак.] / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. – Х.: Право, 1998. – 376 с.
97. Криміналістика: [навчальний посібник] / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – 540 с.
98. Криміналістика: питання і відповіді: [навчальний посібник] / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, Я. В. Кузьмічов та ін.. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
99. Криміналістика: [підручник] / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. – 4-те вид., переробл. і доп. – Х.: Право, 2008. – 464 с.
100. Криміналістика: [підручник] / В. М. Глібко, А. Л. Дуднікова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. – К.: Ін Юре, 2001. – 684 с.
101. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар: у 2 т. Т.1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація та ін. – Х.: Право, 2012. – 768 с.
102. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар / За заг. ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.
103. Клименко Н. І. Судова експертологія / Н. І. Клименко. – К.: Ін Юре, 2007. – 528 с.
104. Лук'янчиков Е. Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів. [Монографія] / Лук'янчиков Е. Д. – К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2005. – 360 с.
105. Маркус В. О. Криміналістика: [Курс лекцій. Навч. Посібник] / Маркус В. О. – К.: Кондор, 2007. - 558 с.
106. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні: [навчально-практичний посібник] / С. С. Кудінов, Р. М. Шехавцов, О. М. Дроздов, С. О. Гриненко. – Х.: «Оберіг», 2013. – 344 с.
107. Одерій О. В. Основи методики розслідування вбивств на замовлення та вбивств, учинених під час здійснення релігійних ритуалів: [монографія] / О. В. Одерій, А. О. Шульга. – Донецьк: ДЮІ ЛДУВС ім. Дідоренка, 2011. – 328 с.

108. Саинчин А. С. Убийства по заказу (уголовно-правовой, криминалистический и криминологический аспекты): [монография] / Саинчин А. С. – Одеса: Юридична література, 2003. – 248 с.
109. Салтевський М. В. Криміналістика. [Підручник для ВУЗ] / М. В. Салтевський. – К.: Кондор, 2005. - 586 с
110. Скригонюк М. І. Криміналістика: Підручник / Скригонюк М. І. - К.: Атіка, 2005. - 496 с.
111. Удовенко Ж. В. Криміналістичне забезпечення процесу доказування на досудовому слідстві: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.09 / Ж. В. Удовенко; НАВСУ. – К., 2004. – 205 с.
112. Шеремет А. П. Криміналістика: [Навч. Посібник] / Шеремет А. П. - Київ: Центр навч. літератури, 2005. - 471 с.
113. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації: [монографія] / В. М. Шевчук. – Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2013. – 440 с.
114. Шепітько В. Ю. Криміналістика: енциклопедичний словник (українсько-російський і російсько-український) / В. Ю. Шепітько; за ред. В. Я. Тація. – Х.: Право, 2001. – 560 с.
115. Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади) / В. М. Шерстюк; за ред. В. Ю. Шепітька. – Сімф.: ООО “ДІАЙПІ”, 2008. – 196 с.
116. Яблоков Николай Павлович Криминалистика: Краткий учебный курс - Москва: Норма - ИНФРА-М, 2000 р.- 371с.

3. Інформаційне забезпечення

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.
3. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.
4. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/> — Вищий господарський суд України.
5. <http://www.vasu.gov.ua/> — Вищий адміністративний суд України.
6. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.
7. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.
8. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
9. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
10. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
11. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-Нау.
12. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.

13. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

14. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

11. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

12. Мова навчання: українська.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

1. Назва дисципліни: Проблеми кримінально-виконавчого права
2. Код дисципліни: ППВ 2.2.4.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 2-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 12, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладачі: Омельчук Олег Миколайович, професор кафедри кримінального права та процесу, доктор юридичних наук, професор.
8. Результати навчання:
аспірант повинен:
знати:
  - основні підходи до оптимізації сучасної пенітенціарної системи в Україні на основі аналізу відповідного законодавства зарубіжних країн
  - основні проблеми функціонування системи кримінальних покарань в сучасній Україні;
  - основні, причини та стан сучасного процесуального законодавства як єдності у системі права України;розуміти:
  - як правильно використовувати методологічний інструментарій для вирішення проблем кримінально-виконавчого права;бути спроможним:
  - правильно формулювати наукову проблему застосування альтернативних видів кримінальних покарань;
  - визначати стан та тенденції розвитку кримінально-виконавчого законодавства щодо проблемних інститутів кримінально-виконавчого права;

– використовувати дані науки кримінально-виконавчого права для вирішення професійних завдань;

– формулювати способи вирішення наукових проблем кримінально-виконавчого права.

9. Зміст дисципліни

1. Наука кримінально-виконавчого права

2. Вчення про кримінальне покарання

3. Наукова проблематика побудови системи кримінальних покарань

4. Проблемні питання пенітенціарної системи в Україні

5. Вчення про правовий статус засудженого

6. Проблеми забезпечення прав засуджених, позбавлених волі

7. Теоретичні проблеми застосування амністії і помилування в Україні

8. Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань

9. Особливості здійснення заходів, спрямованих на виправлення та ресоціалізацію неповнолітніх засуджених

10. Інші проблеми кримінально-виконавчого права

10. Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативні джерела

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Кримінально-виконавчий кодекс України – Офіційне вид. – К., 2005. – 100 с.

3. Кримінальний кодекс України: Офіційний документ. – К.: Велес, 2006. – 151 с..

4. Інструкція про порядок виконання покарань не пов'язаних з позбавленням волі, затверджена наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань та МВС від 3 січня 2004 року №3/4.

5. Інструкція про порядок розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі. Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.02.2012 р. № 222/5.

1.2. Літературні джерела

1. Богатирьов І.Г. Українська пенітенціарна наука: Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2008. – 294 с.

2. Гель А.П., Семаков Г.С., Яковец І.С. Кримінально-виконавче право України: Навч.посібник /За ред..проф. А.Х.Степанюка. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 624 с.

3. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія / М.М. Яцишин. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 448 с.

4. Кримінально-виконавче право України: Підручник / О.М. Джужа, І.Г. Богатирьов, О.Г. Колб, В.В. Василевич та ін.; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М. Джужа.– К.: Атіка, 2010.– 752 с.

5. Трубников В.М., Чеботарева Ю.А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: Монографія. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2006. – 372 с.

2. Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права засуджених і осіб, які тримаються під вартою, на листування з питань, пов'язаних з порушенням прав людини". Закон України від 1 грудня 2005 р. / Зб. поточн. законодавства нормат. актів, арбітражної та судової практики. – 2006. – №3. – С.2.

2. "Про внесення змін до кримінально-виконавчого кодексу України" Закон України від 16 березня 2006 р. / Зб. поточн. законодавства нормат. актів, арбітражної та судової практики. – 2006. – № 15. – С. 3.

3. "Про державні нагороди України" Закон України від 16 березня 2000 р.

4. "Про Державну кримінально-виконавчу службу України" Закон України від 23 червня 2005 р. // Юрид. вісник України. – 2005. – №30.

5. "Про застосування амністії в Україні" // Відомості Верх. Ради України, 1996, Закон України № 48, ст. 263). (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 620/96-ВР від 19.12.96 // Відомості Верх. Ради України, 1997, №9, ст. 69).

6. "Про попереднє ув'язнення" Закон України від 30 червня 1993р. // ВВР України. – 1993. – № 35. – Ст. 360.

7. Державна програма покращення умов тримання засуджених та осіб, взятих під варту на 2006-2010 р.- Затв. постан. КМ України від 3 серпня 2006р.№1090 //Офіційний вісник України.-2006.-№32.-ст.2315.

8. Державна програма соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі, на 2004-2006 роки: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2004 р. №1133.

9. Загальна декларація прав людини. Документ ООН А/РЕ 2/7 А. Прийнятий 12 жовтня 1948р.// Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. -К, 1992р..

10. Закон України "Про виконавче провадження" №606-XIV від 21.04.99 р. Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №24.

11. Закон України "Про Державну кримінально-виконавчу службу України" від 23.06.05 // Офіц. вісник України. – 2005. – №29.

12. Закон України „Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. № 2657 – XII. // Довідник працівника міліції: у 2х книгах. – Книга 1: Законодавчі та інші нормативно - правові акти з питань діяльності органів внутрішніх

справ / Довід. видання. – Відп. ред. М. В. Білоконь: Упоряд. С. М. Гусаров, В. Г. Слободянюк, С. М. Калюк. – К.: Видавнича компанія „воля”, 2003 р. – 584 с.

13. Закон України „Про оперативно-розшукову діяльність” від 18 лютого 1992 р. № 2135 – XII.

14. Закон України «Про ратифікацію Європейської конвенції про міжнародну дійсність кримінальних вироків» від 26 вересня 2002 р.

15. Закон України від 11.12.98 р. “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з утворенням Державного департаменту України з питань виконання покарань” Голос України. – №8 від 19.01.99 р.

16. Закон України від 23.12.1997 р. “Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини”.

17. Закон України про дію міжнародних договорів на території України. Прийнятий 10 грудня 1991 р. //Відомості Верховної Ради України – 1992 - №

18. Збірник нормативних документів і методичних рекомендацій з питань організації виховної та соціально-психологічної роботи серед осіб, засуджених до позбавлення волі / Уклад. С. Скоков, Ю. Олійник, О. Янчук. – К.: МП "Леся", 2002. – 312 с.

19. Інструкція про порядок приймання до установ кримінально-виконавчої системи та звільнення з них ув’язнених і засуджених іноземних громадян: Затв. наказ. Держ. департ. України з питань виконання покарань від 22 червня 1999 р. №68.

20. Інструкція «Про порядок виконання покарань, не пов’язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань» затверджена наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань, Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2003 № 270/1560.

21. Інструкція про оплату праці засуджених до обмеження та позбавлення волі. Наказ ДДУПВП від 4 жовтня 2004 р.

22. Інструкція про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Затв. наказ. МВС України, Держ. департ. України з питань виконання покарань від 4 листопада 2003 р. №1303/203.

23. Інструкція про порядок виконання Європейських конвенцій з питань кримінального судочинства: Затв. наказом МЮ, ГП, СБ, МВС, ДПА, ДДУПВП від 29 червня 1999 р. № 34/5/22/103/512/326/73.

24. Інструкція про порядок виконання покарань не пов’язаних з позбавленням волі, затверджена наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань та МВС від 3 січня 2004 року №3/4.

25. Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань: Затв. наказ. Держ. департ. України з питань виконання покарань, МВС України від 19 грудня 2003 р. №270/1560 // Офіційний вісник України. – 2004. – №2. – Ч. 1-2. – Ст. 90.

26. Інструкція про порядок інформування органами й установами виконання покарань стосовно взятих під варту і засуджених іноземців: Затв. наказ. Держ. департ. України з питань виконання покарань від 27 травня 2002 р. №135.

27. Інструкція про порядок розгляду звернень громадян, їх особистого прийому в органах і установах виконання покарань: Затв. наказ. Держ. департ. України з питань виконання покарань від 4 травня 2002 р. // Офіційний вісник України. – 2002. – №22.

28. Інструкція про порядок розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі. Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.02.2012 р. № 222/5

29. Інструкція про порядок формування, ведення та використання оперативно-довідкового і дактилоскопічного обліку в органах внутрішніх справ та органах (установах) кримінально-виконавчої системи України: Затв. наказ. МВС України та ДДУПВП від 9 серпня 2002 р. № 738 / 7026.

30. Інструкція про роботу відділів (груп, секторів, старших інспекторів) контролю за виконанням судових рішень в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах: Затв. Наказ Міністерства юстиції України від 8 червня 2012 року. № 847/ 5.

31. Перелік захворювань, які є підставою для подання в суди матеріалів про звільнення засуджених від подальшого відбування покарання: затв. Наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань та Міністерством охорони здоров'я України № 3/6 від 18 січня 2000 р.

2.2. Літературні джерела

1. Антипов В. Проблеми застосування до неповнолітніх певних видів кримінального покарання // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – №8. – С.134-137.

2. Байдуж В.П. Шляхи удосконалення системи підбору та навчання кадрів для служби в підрозділах ДКВС України. – К.: ДДУПВП, 2006. – 25 с.

3. Барков О. Проблема строків у Кримінально-виконавчому кодексі України // Підприємництво, господарство і право. – 2008.- № 8(152).- С. 68-70.

4. Барков О. Реалізація засудженими права на звернення при вирішенні питання щодо застосування умовно-дострокового звільнення від

відбування покарання у виді позбавлення волі // Підприємництво, господарство і право. – 2008.- № 9(153).- С. 180-183.

5. Богатирьов І. Проблемність наукових досліджень у галузі кримінально-виконавчого права України // Право України. – 2008. - № 3. – С. 102-105.

6. Богатирьов І.Г. Наука кримінально-виконавчого права України // Наук. вісн. Дніпроп. держ. ун-ту внутр. справ. – 2007. – №2. – С. 123-128.

7. Богатирьов І.Г. Проблемність досліджень у галузі кримінально-виконавчого права України // Право України. – 2008. – №2. – С. 41.

8. Богатирьова О.І. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт виконання покарань: Автореф. дис. ... канд.юрид.наук (12.00.08).- К.:Київськ.нац.ун-т внутр.справ, 2009.

9. Брызгалов В.Н., Коломиец В.Т. Некоторые вопросы организации и управления ИТК.— К.: Наука, 1969. — С. 27.

10.Букалов. А. Подростки в местах лишения свободы // Аспект. Информ. бюл. 2001. – №1(2), С.23 – 26.

11.Галай А.О. Концепція пенітенціарної діяльності в Україні: правовий аспект //Захист соціальних прав людини і громадянина в Україні: проблеми юридичного забезпечення: Матеріали науково-практичної конференції. (30 січня 2003 р., м. Київ.) / За ред. Н.Б. Болотіної. – К.: МП “Леся”, 2003. – С. 148-155.

12.Джужа О.М., Бодюл Є.М. Концептуальні засади і загальна характеристика кримінально-виконавчого кодексу України // Право України. 2004.- № 7. стор. 80-85.

13.Дзюба А. Виконання вимог режиму в місцях позбавлення волі та працевзабезпечення засуджених// Вісник прокуратури. – 2002. – №5. – С. 68-70.

14.Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод // Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій, Українсько-американське бюро захисту прав людини, Амстердам-Київ, 1996 р.

15.Європейські Пенітенціарні правила // Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій. Українсько-американське бюро захисту прав людини, Амстердам-Київ, 1996 р. С. 134-162.

16.Загальна декларація прав людини. Документ ООН А/РЕ 2/7 А. Прийнятий 12 жовтня 1948р.// Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. -К, 1992р..

17.Збірник нормативних документів і методичних рекомендацій з питань організації виховної та соціально-психологічної роботи серед осіб,

засуджених до позбавлення волі / Уклад. С. Скоков, Ю. Олійник, О. Янчук. – К.: МП "Леся", 2002. – 312 с.

18. Кирилюк А.В. Обмеження в правах засуджених до позбавлення волі у контексті цілей пенітенціарної діяльності // Актуальні проблеми сучасної пенітенціарної політики України. – К., 1996.

19. Книженко О.О. Деякі питання звільнення від відбування покарання з випробуванням // Вісн. ун-ту внутр. справ: Спецвипуск. – 2002. – Вип. 19. – С. 19-24.

20. Ковганич В., Гель А. Про застосування інституту змін умов тримання осіб, засуджених до позбавлення волі // Вісник прокуратури. – 2002. – №4. – С. 100-103.

21. Кожухар В. Забезпечення законності в установах виконання покарань // Вісник прокуратури № 7(73) липень 2007. с.39-42.

22. Колб О. Засуджений як суб'єкт реформування кримінально-виконавчої системи // Вісник прокуратури. – 2003. – №4. – С. 77-80.

23. Колб О. Про деякі правові та соціальні аспекти ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі // Право України.-2001.-№8. С.90-92.

24. Колб О. Реформування кримінально-виконавчої системи // Вісник прокуратури. – 2003. – №9. – С. 65-70.

25. Конвенція ООН про права дитини // Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. — К.: Сфера, 2002. — 243с.

26. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки і покарання // Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій, Українсько-американське бюро захисту прав людини, Амстердам-Київ, 1996 р.

27. Корчинський В.О. Деякі питання реформи виправно-трудового законодавства України // Науковий вісник НАВСУ. – К., 2000. – Вип. 2. – С. 216-220.

28. Костенко В.А. Реалії та стратегічні пріоритети забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях Державної кримінально-виконавчої служби України. – К.: ДДУПВП, 2006. – 20 с.

29. Костенко О.М. Гендерний аналіз кримінально-виконавчого кодексу за формулою "рівність через адекватність" // Пробл. пенітенц. теорії і практики: Щорічн. бюл-нь / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А.А. Музики. – К.: КЮІ – КНУВС, 2005. – С. 68-77.

3. Інформаційне забезпечення

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.

2. <http://www.kvs.gov.ua/> — Державна пенітенціарна служба України
3. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.
4. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.
5. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.
6. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.
7. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
8. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
9. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
10. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.
11. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.
12. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
13. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

11.Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

12. Мова навчання: українська.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНОЛОГІЇ

1. Назва дисципліни: Проблеми кримінології
2. Код дисципліни: ППВ 2.2.5.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 2-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 20 (лекції – 12, семінарські (практичні) заняття – 8), самостійна робота – 100 год.; для підготовки без відриву від виробництва – 14 год. (лекції – 8, семінарські (практичні) заняття – 6), самостійна робота – 106 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладачі: Омельчук Олег Миколайович, професор кафедри кримінального права та процесу, доктор юридичних наук, професор.
8. Результати навчання:
аспірант повинен:
знати:
– основні загальноживані поняття, що використовуються в кримінології і в суміжних з нею дисциплінах: кримінальному праві,

криміналістиці, психології, соціоніці, судовій психіатрії, судовій медицині та судовій бухгалтерії тощо;

– механізм детермінації злочинності взагалі і окремих видів злочинності (організованої, корисливої, злочинності неповнолітніх тощо) умовах сучасної України та зарубіжних країн;

– основні підходи до вирішення проблем протидії злочинності, як соціально-психологічного, так і юридичного характеру.

розуміти:

– як правильно використовувати методологічний інструментарій для вирішення проблем кримінології;

бути спроможним:

– правильно формулювати наукову проблему, пов'язану із детермінацією окремих видів злочинності;

– визначати стан, структуру, динаміку та тенденції сучасної злочинності в Україні та зарубіжних країн;

– використовувати дані науки кримінології для вирішення професійних завдань;

– формулювати способи вирішення наукових проблем кримінології.

9. Зміст дисципліни

1. Наука кримінології

2. Історичний розвиток вчення про проблеми детермінації злочинності.

3. Сучасні наукові погляди на природу злочинності.

4. Детермінація злочинності як соціально-правова та психологічна

категорія.

5. Вчення про особу злочинця.

6. Проблеми протидії злочинності.

7. Сучасні концепції системи протидії злочинності у вченнях українських кримінологічних шкіл.

8. Проблеми протидії корупції в Україні.

9. Політична злочинність і тероризм як міжнародна проблема.

10. Інші проблеми кримінології.

Рекомендована література:

1. Базові джерела

1.1. Нормативні джерела

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131.

3. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 р. № 3206-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 44. – Ст. 21.

4. Комплексна програма протидії торгівлі людьми на 2002-2005 роки. затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 черв. 2002 р. № 766 // Офіційний вісник України. - 2002. - № 23. - Ст. 1123.

1.2. Літературні джерела

1. Бібліографія (кримінологія та профілактика злочинів): Довідник / Упоряд.: В. В. Василевич, С. І. Мінченко, Т. О. Сіродан, В. Г. Сюравич, Г. І. Піщєко, Г. С. Поліщук; За заг. ред. проф. О. М. Джужи. – К.: Атіка, 2008. – 296 с

2. Іванов Ю. Ф. Кримінологія: [навч. посібник] / Ю. Ф. Іванов, О. М. Джужа. – К.: Паливода А. В., 2006. – 264 с.

3. Кримінологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.М. Джужа, Кондратьєв Я.Ю., Кулик О.Г., Михайленко П.П. та ін.; за заг. ред. О.М. Джужи. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.

4. Курс кримінології. Загальна частина: Підручник. У двох книгах. Кн.1/ Мін. освіти і науки України, НАВСУ; Відп. ред. Кондратьєв Я.Ю., заг. ред. Джужа О.М.- Київ: ЮрІнком Інтер, 2001.- 345с.

5. Курс кримінології. Особлива частина: Підручник. У двох книгах. Кн. 2/ Мін. освіти і науки України, НАВСУ; Відп. ред. Кондратьєв Я.Ю., заг. ред. Джужа О.М.- Київ: ЮрІнком Інтер, 2001.- 468с.

2. Допоміжні джерела

2.1. Нормативні джерела

1. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй 10.12.1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України: декларації, документи / упорядник Ю. К. Качуренко. — К.: Наукова думка, 1992. — С. 18–24.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // ОВУ. — 2005. — № 32. — Ст. 1918; ВВР. — 2005. — № 35–36, 37. — Ст. 446.

3. Кодекс поведения должностных лиц по поддержанию правопорядка: Резолюция Генеральной Ассамблеи Организации Объединённых Наций от 17 декабря 1979 г. № 34/169 // Международные акты о правах человека: сб. документов. – М.: НОРМА, 2000. – С. 175–180.

4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини, підписана у Римі, 04.11.1950 р. // Вісник Українського центру прав людини. — 1998. — № 3. — С. 29–37.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, № 11–12, № 13. – Ст. 88.

6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, прийнятий Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 16.12.1966 р. // Права людини. Міжнародні договори України. — К., 1992. — С. 36–58.

7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076–VI // ОВУ. — 2012. — № 62. — Стор. 17. — Ст. 2509.

8. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. у ред. Закону від 04.11.2010 р. № 2677–VI // ВВР. — 2011. — № 19–20. — Ст. 142.

9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України 23.02.2006 р. // ОВУ. — 2006. — № 12. — Ст. 792; ВВР. — 2006. — № 30. — Ст. 260.

10. Про державну виконавчу службу: Закон України від 24.03.1998 р. // ВВР. — 1998. — № 36–37. — Ст. 243; 1999. — № 8. — Ст. 57.

2.2. Літературні джерела

1. Абельцев С.Н. Личность преступника и проблемы криминального насилия.— М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.— 208 с.

2. Бандурка А.М., Давыденко Л.М. Преступность в Украине: причины и противодействие: Монография / МВД Украины. НУВД.-Х.: Основа, 2003.-367 с.

3. Баронин А.С. Психологический профиль убийц. Пособие по криминальной психологии и криминалистике. - Киев: ПАЛИВОДА А.В., 2001. - 175с.

4. Иващенко А. Украина криминальная. Документальная хроника / А. Иващенко. – Донецк: Донеччина, 2003. – 288 с.

5. Инструменты противодействия коррупции: материалы Круглого стола, 3 марта 2005 г. / под ред. А. Владиславлева, В. Никонова, А. Салмина. – М.: Фонд «Единство во имя России», 2005. – 80 с.

6. Кальман О. Взаємозв'язок організованої злочинності та корупції у сфері економіки / О. Кальман // Вісник Академії правових наук. – 1997. – № 4. – С. 188–190.

7. Левицька Л. Віктимність неповнолітніх як чинник детермінації насильницьких злочинів // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - № 2. - С. 95.

8. Левченко Ю. О. Кримінологічна характеристика осіб, які вчинили злочини у нафтогазовому комплексі України // Науковий вісник КНУВС. – 2010. - № 4. – С. 96-102.

9. Лисиченко В.К. (Лисиченко, Віталій Костянтинович) Проблеми теорії та практики подолання протидії розслідуванню окремих різновидів злочинів, вчинених організованими групами, злочинними організаціями: монографія/ В.К.Лисиченко, Р.М.Шехавцов; МВС України, ЛДУВС.- Вид.друге, перероб. та доповн.- Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2012.- 319с.

10. Ліхолетова Ю.А. (Ліхолетова, Юлія Андріївна) Суд як суб'єкт запобігання рецидивній злочинності молоді в Україні: автореф.дис. ... канд.юрид. наук (12.00.08)/ МВС України, НАВС.- Київ, 2012.- 20с.
11. Лозовицкая Г.П. О некоторых криминологических и уголовно-правовых проблемах борьбы с посягательствами, совершенными в составе организованных групп и преступных сообществ, на участников правосудия// Российский следователь.- 2006.- №2.- С.36-40.
12. Лунеев В. Тенденции современной преступности и борьбы с ней в России // Государство и право. - 2004. - № 1. - С. 5.
13. М. Гаврилюк Як запобігти “захворюванню” чиновників на корупцію // Прокуратура, людина, держава. - 2004. - № 7. - С. 16.
14. Магомедов Д. Б. К вопросу о социально-педагогических аспектах профилактики преступлений среди молодежи // Рос. Следователь. - 2008. - № 10. - С. 29-32
15. Макаренко Суб'єкти профілактики правопорушень// Право і безпека. - 2004. - № 3. -С. 68.
16. Малышев В.С. Анатомия зла. Эволюция негативных социальных явлений: причины, условия, прогнозы: Монография.- Донецк: Юрпресс, 2001.- 431с.
17. Маркин А. В. Использование результатов социологических исследований при изучении преступности; управленческий аспект // Вестн. Моск. ун-та МВД России. - 2007. - № 1. - С. 96-98
18. Марчук Ф. Державний вплив на злочинність // Прокуратура, людина, держава. - 2004. - № 10. - С. 68.
19. Матіос А., КовальчукА. Проблеми правового регулювання діяльності з організації та проведення азартних ігор на території України // Юрид. акад. - 2008. - № 7. - С. 14-21.
20. Мельник М. Помилкова криміналізація: види, причини та наслідки // Підприємництво, господарство і право. - 2004. - № 5. - С. 94.
21. Мельник М. Прикладні аспекти співвідношення кримінально-правового і криминологічного прогнозування // Право України. - К., 2005. - № 3. - С. 64-67.
22. Мельник О.В. (Мельник, Олена Володимирівна) Запобігання злочинам щодо забруднення довкілля в Україні: Автореф. дис.канд.юрид. наук (12.00.08)/ МВС Укрїни, НАВС.- Київ, 2012.- 19с.
23. Методичний посібник з профілактики наркоманії та ВІЛ/СНІДу у шкільному та молодіжному середовищі /За ред. Лазаренко Б.П., Пінчук І.М. – К., 2002. – 144 с.
24. Мирошниченко Н.А., Музыка А.А. Уголовно-правовая борьба с наркоманией. – Киев - Одесса: Вища школа, 1988. – 208 с.
25. Михайленко О. Координація діяльності у боротьбі зі злочинністю // Прокуратура, людина, держава. - 2004. - № 7. - С. 22.

26. Михайлов О.Є. Причини наркотизму і його профілактика: Навчальний посібник.- Ужгород: Закарпаття, Б.р.- 34с.-
27. Міжнародне співробітництво ОВС у боротьбі з транснаціональною злочинністю: тези доп. Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 24 березня 2010 р., - К.: КНУВС, 2010. – 272 с., С. 50-53.
28. Міжнародно-правові заходи запобігання наркотизму: Науково-методичний посібник / (О.М. Джужа, Г.І. Піщенко, В.Г. Пшеничний, О.М. Стрільців).-К.: НАВСУ, 2004.-132 с.
29. Мікіш А. Генезис і деякі питання вдосконалення правового регулювання підприємництва в Україні як основи запобігання фіктивному підприємництву// Підприємництво, господарство і право. – 2012. - № 10. – С. 136 – 139.
30. Міняйло Н.Є. (Міняйло, Ніна Євгенівна) Транснаціональна злочинна діяльність у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї: кримінально-правове та кримінологічне дослідження: Автореф.дис. канд.юрид. наук (12.00.08)/ МВС України,НАВС.- Київ, 2012.- 20с
31. Мірошніченко С. С. Діяльність прокуратури з попередження організованої злочинності: монографія / С. С. Мірошніченко. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 212 с.
32. Молодежь и наркотики (социология наркотизма) / Под ред. проф. В.А.Соболева и доц. И.П. Рущенко. - Х.: Торсинг, 2000. – 432 с.
33. Москаленко С. Рейдерство; загальна характеристика, окреслення проблеми та шляхи боротьби // Юрид. журнал. - 2007. - № 3. - С. 117-120.
34. Мошак Г. Запобігання злочинам у ФРН з використанням приватноправових засобів // Право України.-2010. - № 7.- С. 157 - 164.
35. Музика А.А. Відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів. – К.: Логос, 1998. – 324 с.
36. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: Науково-практичний посібник // Мін-во освіти і науки України; Авт.: А.А. Бова, В.І. Женунтій, А.П. Закалюк, О.Г. Кулик, П.П. Михайленко, А.П. Науменко; За ред. А.П. Закалюка. – Київ Юрінком Інтер, 2006 р. – 294 с.
37. Никитин Н.В. Проблемы социально-трудовой реабилитации// Российский следователь.- 2006.- №4.- С.39-42.
38. Никифорчин І.О. Кримінальна відповідальність за незаконний обіг наркотичних засобів: Автореф. дис. канд. юрид. наук / Юридична академія України. – Х., 1994. – 20 с.
39. Нікітін Ю. Кримінологічно-концептуальна модель запобігання злочинності в сучасному українському суспільстві // Юрид. Україна, - 2008. - № 9. - С. 95-99.
40. Тузов А. Глибинні детермінанти маніакальних злочинів / А. Тузов, Д. Тузов // Право України. - 2008. - № 1. - С. 96-103.
41. Шиханцев Г. Насильственная преступность несовершеннолетних в

США // Соц. законность. – 1984. - № 12.

42. Шнайдер, Ганс Йоахим. Криминология: Пер. с нем / Под общ. ред. Л.О. Иванова – М., 1994.

43. Шотников С. К вопросу о мотивации корыстной женской преступности // Государство и право. - 2004. - № 9. - С. 106.

44. Щербакова Л. Теоретические основы предупреждения насильственной преступности женщин // Уголовное право. - М., 2005. - № 1. - С. 111-115.

45. Яновська О. Соціально-правові аспекти злочинності у сфері службової діяльності // Юридичний журнал. - 2004. - № 1. - С. 40.

3. Інформаційне забезпечення

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.

2. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.

3. <http://sc.gov.ua/> — Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.

4. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.

5. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.

6. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.

7. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.

8. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.

9. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.

10. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України.

11. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

12. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

11.Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

12. Мова навчання: українська.

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

1. Назва дисципліни: Філософія права

2. Код дисципліни: ППВ 2.3.1.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 2-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 240 (кредитів ЄКТС – 8), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від

виробництва – 40 (лекції – 20, семінарські (практичні) заняття – 20), самостійна робота – 200 год.; без відриву від виробництва – 26 (лекції – 14, семінарські (практичні) заняття – 12), самостійна робота – 214 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Кондратьєв Радомир Іванович, завідувач кафедри теорії та історії держави і права, доктор юридичних наук, професор.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати і розуміти:

- у чому полягає різниця між позитивним правом (законодавством) і природним правом;

- як вказана різниця може впливати на процес застосування правових норм (зокрема, при здійсненні правосуддя);

- походження та філософсько-правові аспекти природного права та правового позитивізму;

- суть свободи, рівності та справедливості як основних складових загальнолюдських цінностей;

- основні права людини;

- співвідношення права і влади;

- сутність соціальної держави;

- філософські аспекти лібертарно-юридичної теорії права

бути спроможним:

- підібрати ту чи іншу норму права для вирішення конкретного судового спору (казусу);

- використовувати філософсько-правовий аналіз у практичній діяльності;

- спираючись на основні філософсько-правові підходи, аналізувати джерела права;

- визначати базові філософсько-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення та застосування норм і принципів права.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни

1. Предмет філософії права.

2. Поняття та філософсько-правові аспекти теорії природного права.

3. Позитивне право (теорія позитивізму).

4. Свобода, рівність, справедливість як основні складові загальнолюдських цінностей.

5. Права людини (основи теоретико-філософського вчення).

6. Право і влада: теоретико-правовий і філософський аналіз.

7. Соціальна держава в теоретико-правових і філософських дослідженнях.

8. Лібертарно-юридична теорія права (філософські аспекти).
9. Юридичний соціологізм.

11. Рекомендована література:

Базові джерела:

1. Алексеев Н. Н. Основы философии права / Н. Н. Алексеев. – Санкт-Петербург. – 1999. – 256 с.
2. Алексеев С. С. Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования / С. С. Алексеев. – М.: Статут, 1999. – 301 с.
3. Алексеев С. С. Философия права / С. С. Алексеев. – М.: НОРМА, 1998. – 221 с.
4. Гегель Г. Философия права / Г. Гегель. – М., 1990. – 356 с.
6. Жоль К. К. Философия и социология права. Учебное пособие / К. К. Жоль. – К.: Юринком Интер, 2000. – 342 с.
5. Кампо В. Класики української політичної філософії і права людини / В. Кампо // Правовий статус особи: стан, проблеми, перспективи: Зб. наук. праць. – К., 1999 (ч. 1). – 256 с.
7. Керимов Д. А. Философские основания политико-правовых исследований / Д. А. Керимов. – М.: Мысль, 1986. – 234 с.
8. Марков Б. В. Философская антропология: очерки истории и теории / Б. В. Марков. – СПб.: Лань, 1997. – 309 с.
9. Нерсесянц В. С. Философия права. Учебник для вузов / В. С. Нерсесянц. – М. – 1998. – 342 с.
10. Новгородцев П. И. Введение в философию права. Кризис современного правосознания / П. И. Новгородцев. – Санкт-Петербург. – 2000. – 341 с.
11. Петрова Л. В. Нариси з сучасної західної філософії права. Навчальний посібник / Л. В. Петрова. – Харків, 1997. – 304 с.
12. Тихонравов Ю. В. Основы философии права. Учебное пособие / Ю. В. Тихонравов. – М.: Вестник, 1997. – 321 с.
13. Філософія права. Навчальний посібник / За ред. М. В. Костицького і Б. Ф. Чміля. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 321 с.
14. Філософія права. Навчальний посібник / За ред. проф. П. Д. Біленчука. – К.: Атіка, 1999. – 311 с.
15. Філософія. Курс лекцій. / За ред. проф. І. Ф. Надольного. – К.: Вікар, 2000. – 325 с.

Допоміжні джерела

1. Алексеев С. С. Социальная ценность права в советском обществе / С. С. Алексеев. – М.: Юридическая литература, 1971. – 271 с.
2. Ибрагимов М. М. Духовная жизнь общества. Наука и культура. Формы общественного сознания / Ибрагимов М. М., Куличенко В. В. – К., 1987. – 324 с.

3. Кудрявцев В. Н. Современная социология права / Кудрявцев В. Н., Казимирчук В. П. – М.: Юристъ, 1995. – 255 с.
4. Мартышин О. В. О либертарно-юридической теории права и государства / О. В. Мартышин // Государство и право. – 2002. – № 10.
5. Оборотов Ю. Н. Традиции и новации в правовом развитии / Ю. Н. Оборотов. – Одесса: Юридична література, 2001. – 322 с.
6. Обсуждение актуальных проблем развития общества и права в новом тысячелетии // Государство и право. – 2001. – № 2.
7. Петрова Л. В. О естественном и позитивном праве (критические заметки по поводу учебника С. С. Алексеева) / Л. В. Петрова // Государство и право. – 1995. – № 2.
8. Проблемы общей теории права и государства. / Под общ. ред. проф. В. С. Нерсесянца. – М.: НОРМА, 2001. – 322 с.
9. Сабо Имре. Основы теории права / Перевод с венгерского / Имре Сабо. – М.: Прогресс, 1974. – 341 с.
10. Спиридонов Л. И. Социальное развитие и право / Л. И. Спиридонов. – Ленинград, изд-во Ленинградского университета, 1973. – 333 с.
11. Четвернин В. А. Современные концепции естественного права / В. А. Четвернин. – М.: Наука, 1988. – 297 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua>.
2. <http://www.pravoznavec.com.ua>.
3. <http://www.lib.ua-ru.net>.
4. <http://gumer.info>.

12. Форми та методи навчання: семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

13. Мова навчання: українська

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

1. Назва дисципліни: Філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності.

2. Код дисципліни: ППВ 2.3.2.

3. Тип дисципліни: вибіркова.

4. Рік навчання: 1-й.

5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 270 (кредитів ЄКТС – 9), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 46 (лекції – 26, семінарські (практичні) заняття – 20), самостійна робота – 224 год.; без відриву від виробництва – 32 (лекції – 18, семінарські (практичні) заняття – 14), самостійна робота – 238 год.

6. Форма контролю: екзамен.

7. Викладачі: Виговський Леонід Антонович – завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук, доктор філософських наук, професор.

8. Результати навчання:

аспірант повинен:

знати:

– методологічні засади навчальної дисципліни Філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності, як фактологічної та теоретичної бази наукових досліджень;

– основні етапи становлення та розвитку поняття відповідальність;

– головні підходи до розуміння загальнотеоретичних проблем юридичної відповідальності;

– теоретичні детермінанти розуміння відповідальності як динамічного соціально-юридичного феномену;

– знання основних першоджерел та творче вміння використовувати їх зміст і провідні ідеї при аналізі філософсько-правових проблем юридичної відповідальності;

розуміти:

– суть філософсько-правової проблеми юридичної відповідальності в суспільному житті;

– основні вимоги до підготовки та проведення теоретико-прикладних досліджень проблеми відповідальності в правовій сфері суспільства;

бути спроможним:

– використовувати потенційні теоретико-практичні можливості дослідження філософсько-правової проблеми юридичної відповідальності в сучасних умовах становлення правової держави;

– оперувати набутими науковими принципами, законами, категоріями, методами при відповіді на екзамені;

– застосовувати в дослідженні реалій правової сфери нагромаджених у сучасній науці результатів, які репрезентують філософсько-правові концепції та теорії юридичної відповідальності;

– об'єктивно послідовно і аргументовано викладати свої погляди як на розуміння проблеми відповідальності, так і проблем суспільного життя;

– застосовувати отримані знання майбутніми науковцями у своїх конкретних дослідженнях, тобто у статтях, дисертаціях, монографіях тощо

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

1. Предмет, завдання та методи курсу філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності.

2. Поняття та філософсько-правові аспекти юридичної відповідальності.
3. Становлення та еволюційний розвиток вчення про відповідальність.
4. Розуміння юридичної відповідальності у вітчизняній науці.
5. Соціальна відповідальність як регулятор людської поведінки .
6. Співвідношення понять «свобода» та «відповідальність».
7. Загальнотеоретична характеристика юридичної відповідальності.
8. Класифікація та види юридичної відповідальності.
9. Принципи юридичної відповідальності.
10. Стадії юридичної відповідальності.
11. Функції юридичної відповідальності.
12. Філософія правопорушення та відповідальності.
13. Поняття відповідальності в контексті верховенства права.
14. Соціально-політичні аспекти юридичної відповідальності.

11. Рекомендована література:

1. Андрущенко В.П. Сучасна соціальна філософія : Курс лекцій/ В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. -2-ге вид., випр. й доп.. -К.: Генеза, 1996. -368 с.
2. Басін К. В. Юридична відповідальність: природа, форми реалізації та права людини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Кирило Володимирович Басін — К., 2006. — 214 с.
3. Бачинин В.А. Философия.права и преступления. / В.А. Бачинин - Харьков: Фолио, 1999. — 607с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
5. Гегель Г. В. Ф. Основи філософії права, або Природне право і державознавство / Г. В. Ф. Гегель ; [пер. з нім. Р. Осадчука, М. Кушніра]. – К. :Юніверс, 2000. – 336 с.
6. Гоббс Т. Левіафан. Избр. произв. в 2-х т. - М., 1964. - Т.2. - С.6-232.
7. Гришук В. К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія / В. К. Гришук. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2013. – С. 166–592.
8. Інститут юридичної відповідальності у демократичних правових системах / Н. М. Оніщенко [та ін.] ; заг. ред. Н. М. Оніщенко ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К. : Юридична думка, 2009. — 216 с.
9. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Г. Йонас ; [пер. з нім]. – К. : Лібра, 2001. – 400 с.

10. Комарницький Д.С. Юридична відповідальність держави перед особою як основа побудови соціальної та правової держави в Україні // Держава і право. — К., 2007. — Вип.37: Юридичні і політичні науки. — С.104–109.
11. Короткий Оксфордський політичний словник / [пер. з англ.] ; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. — 103 с.
12. Костицький М.В. Філософія права. Навч. посібник. — К., Юрінком, 2000. — 345 с.
13. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / Кремень В.Г., Ільїн В.В.. -М.: Книга, 2005. - 528 с.
14. Мілль Д. Індивідуальна свобода і межі суверенності індивіда / Д. Мілль // Лібералізм: Антологія. — К. : Смолоскип, 2002. — 89 с.
15. Петрушенко В.Л. Філософія : Курс лекцій. Навчальний посібник / В.Л. Петрушенко. -К.: Каравела; Львів: Новий світ - 2000, 2002. -544 с.
16. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : Навчальний посібник/ Є.А. Подольська. -К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 624 с.
17. Правова відповідальність: доктрина та практика застосування. Збірник тез доповідей учасників Міжнародного науково-практичного круглого столу (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2 червня 2011р.). — К.,2011. — 135с.
18. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія : Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А.. -2-ге вид., випр.і доп. -К.: Академія, 2005. -592 с. -(Альма-матер)
19. Рікер П. Право і справедливість / Поль Рікер ; [пер. із фр.]. — К. : Дух і літера, 2002 — 42 с.
20. Скакун О.Ф. Теорія держави і права / О.Ф. Скакун. — Харків: Консум, 2006 — 477 с.
21. Соціальна філософія: Короткий енциклопедичний словник/ Заг. ред. і укладання В.П. Андрущенко, М.І. Горлач. - Х.: Рубікон, 1997. - 400 с.
22. Сучасна зарубіжна соціальна філософія: Хрестоматія: Навчальний посібник/ Упоряд. В. Лях. -К.: Либідь, 1996. - 384 с.
23. Філософія права: Навч. посіб. / О.О. Бандура, С.А. Бублик, М.Л. Заінчковський та ін.; за заг. ред. М.В. Костицького, Б.Ф. Чміля. — К.: Юрінком Інтер, 2000. - 336 с.
24. Філософія: Курс лекцій / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко; За ред. І.Ф. Надольного. -К.: Вікар, 2000. - 516 с.
25. Філософія: Навчальний посібник/ І.Ф. Надольний, І.В. Бойченко, В.П. Андрущенко; Ред. І.Ф. Надольний. -К.: Вікар, 1999. -624 с.

26. Філософія: Підручник / І.В. Бичко, І.В. Бойченко, В.Г. Табачковський. -К.: Либідь, 2001. - 408 с.
27. Філософія: Підручник / Ред. Н.Я. Горбач. - Львів: Логос, 1997. – 228 с.
28. Філософія: Підручник/ Ред. Г.А. Заїченко. -К.: Вища школа, 1995. - 455 с.
11. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.
12. Мова навчання: українська.

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

1. Назва дисципліни: Філософія науки.
2. Код дисципліни: ППВ 2.3.3.
3. Тип дисципліни: вибіркова.
4. Рік навчання: 1-й.
5. Кількість кредитів: загальна кількість годин – 270 (кредитів ЄКТС – 9), аудиторні години: для підготовки докторів філософії з відривом від виробництва – 46 (лекції – 26, семінарські (практичні) заняття – 20), самостійна робота – 224 год.; без відриву від виробництва – 32 (лекції – 18, семінарські (практичні) заняття – 14), самостійна робота – 238 год.
6. Форма контролю: екзамен.
7. Викладачі: Виговський Леонід Антонович – завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук, доктор філософських наук, професор.
8. Результати навчання:
аспірант повинен:
знати:
  - основні теоретичні положення філософії науки, мати поняття про предмет, методи, завдання філософії науки;
  - історію взаємодії філософії і науки та роль філософії науки у сучасному житті;
  - особливості природничого та гуманітарного знання, в тому числі у конкретних дисциплінах і використовуваних методах;розуміти:
  - сучасні теорії розвитку наукового знання;
  - розуміти природу криз наук, що періодично виникають, і необхідність прийняття нових парадигм у науковому знанні;
  - основні вимоги до підготовки та проведення теоретико-прикладних наукових досліджень;бути спроможним:

- використовувати потенційні теоретико-практичні можливості дослідження філософсько-правової проблематики;
- оперувати набутими науковими принципами, законами, категоріями, методами при відповіді на екзамені;
- - реконструювати пізнавальні методи, категоріальні схеми;
- - працювати з науковими матеріалами у напрямку їх узагальнення і філософської інтерпретації;
- - працювати з категоріальним апаратом філософії, а також будь-якої іншої галузі знання, доводячи їх до рангів дослідницьких інструментів.
- застосовувати в дослідженні реалій правової сфери нагромаджених у сучасній науці результатів, які репрезентують філософсько-правові концепції.

9. Спосіб навчання: аудиторне

10. Зміст дисципліни:

1. Феномен науки і предмет філософії науки.
2. Гносеологічні і структурні особливості наукового знання.
3. Методологічні новації античності.
4. «Суверенітет» наукового методу.
5. Основи наукової раціональності.
6. Позитивістська концепція співвідношення філософії і науки.
7. Динаміка наукового знання.
8. Проблема традицій в розвитку науки.
9. Критика науки.
10. Структура наукових досліджень.

11. Рекомендована література:

1. Всемирная энциклопедия: Философия / Гл. ред. А.А. Грицанов. – М.: АСТ, Мн.: Харвест, Современный литератор, 2001. – 1312 с.
2. Добронравова И.С. Философия науки как практическая философия: ситуация постнеклассики и возможность свободы // Практична філософія. – 2009. - №1. – с.43-54.
3. Добронравова И.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня філософія науки. Підручник. — К.: Логос, 2009. - 243с. Розділ 1.1.
4. Кун Т. Структура научных революций. - М.: АСТ, 2002. – 608 с. [М., 1975, 1980.]
5. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. История науки и ее рациональные реконструкции // Кун Т. Структура научных революций. - М.: АСТ, 2002. – С.269-524.
6. Липский Б.И. История и методология науки: Феномен специализированного познания. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2004. - 428 с.

7. Мамардашвили М. К. Классический и неклассический идеалы рациональности. – М.: Лабиринт, 1994. – 89 с.

8. Поппер К. Нормальная наука и опасности, связанные с ней // Кун Т. Структура научных революций. - М.: АСТ, 2002. – С.525-537.

9. Современная философия науки: знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей Запада. Уч. хрестоматия. – М.: Логос, 1996. – 400 с.

10. Томпсон М. Философия науки. – М.: Фаир-Пресс, 2003. – 304 с.

11. Хакен Г. Основные понятия синергетики // «Синергетическая парадигма». - М.: Прогресс-Традиция, 1999. - С. 28-55.

11. Форми та методи навчання: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

12. Мова навчання: українська.

7. Набрання чинності та дія програми

Програма призначена для вступників 2016 та наступних років, набирає чинності згідно з наказом ректора університету про введення її в дію.

**Гарант освітньої програми,
ректор університету**

О.М. Омельчук